

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

İLKÖĞRETİM 5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE
GÜNCEL OLAYLARIN ÖĞRENCİ BAŞARISINA VE HATIRDA
TUTMA DÜZEYİNE ETKİSİ

Selma ZEMİN

İzmir

2013

**T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**İLKÖĞRETİM 5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE
GÜNCEL OLAYLARIN ÖĞRENCİ BAŞARISINA VE
HATIRDA TUTMA DÜZEYİNE ETKİSİ**

Selma ZEMİN

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Doğan DUMAN

İzmir

2013

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Öğrenci Başarısına ve Hatırda Tutma Düzeyine Etkisi” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

20/09/2013

Selma ZEMİN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

İşbu çalışma, jürimiz tarafından İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Yüksek Lisans Programında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Yrd.Doç.Dr. Doğan DUMAN

Üye : Doç.Dr. Nevzat GÜMÜŞ

Üye : Yrd.Doç.Dr. Necla FIRAT

Onay

Yukarıda imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

..../..../....

Prof. Dr. h. c. İbrahim ATALAY
Enstitü Müdürü

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞİ VE YAYIMLAMA İZİN FORMU

Referans No	10018740
Yazar Adı / Soyadı	SELMA SİPAHİ
Uyruğu / T.C.Kimlik No	TÜRKİYE / 26879510952
Telefon	5055308387
E-Posta	zeminselma@hotmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Öğrenci Başarısına ve Hatırd Tutma Düzeyine Etkisi.
Tezin Tercümesi	The Effect of Using Current Events in the 5th Grade Social Studies Lesson on the Students' Success and Retainment Level.
Konu	Eğitim ve Öğretim
Üniversite	Dokuz Eylül Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Bölüm	İlköğretim Bölümü
Anabilim Dalı	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı
Bilim Dalı	Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2013
Sayfa	97
Tez Danışmanları	YRD. DOÇ. DR. DOĞAN DUMAN 19343153908
Dizin Terimleri	
Önerilen Dizin Terimleri	
Kısıtlama	36 ay süre ile kısıtlı

Tezimin, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanında arşivlenmesine izin veriyorum. Ancak internet üzerinden tam metin açık erişime sunulmasının 11.10.2016 tarihine kadar ertelenmesini talep ediyorum. Bu tarihten sonra tezimin, bilimsel araştırma hizmetine sunulması amacı ile Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi tarafından internet üzerinden tam metin erişime açılmasına izin veriyorum.

NOT: Erteleme süresi formun imzalandığı tarihten itibaren en fazla 3 (üç) yıldır.

11.10.2013

İmza:.....

TEŞEKKÜR

Çalışmama başladığım ilk andan itibaren destek ve görüşlerini benden esirgemeyen, danışmanım sayın hocam Yrd. Doç. Dr. Doğan DUMAN'a en içten teşekkürlerimi sunuyorum. Araştırmanın başından sonuna kadar yardımlarını benden esirgemeyen çok değerli arkadaşım Araştırma görevlisi Tuncay CANBULAT'a teşekkür ederim.

Araştırmanın uygulama aşamasında bana her türlü imkan ve olanağı sağlayan Şehit Astsubay Ümit Başaran İlköğretim Okulu Müdürü Sayın Ömer KURNAZ'a, deney ve kontrol grubu öğretmenleri sayın Abdülaziz YELEĞEN ve Dilek KUBİLAY'a minnet ve şükranlarımı sunarım. Araştırma süresince araştırmaya kattıkları samimiyet ve canlılıktan dolayı 5-B ve 5-D öğrencilerine teşekkür ederim.

Yaşamım boyunca bana hep destek olan, sevgi ile yol gösteren annem ve babam Yeter ZEMİN ve Mehmet ZEMİN'e, araştırma sürecinde benden uzakta da olsalar mutluluğu ve zorlukları benimle paylaşan ablam Selda FARALYALI ve kardeşim Eda ZEMİN'e ne kadar teşekkür etsem azdır.

Ve araştırma süresince manevi desteğini benden hiç esirgemeyen, hayatımı özel kılan eşim Özgür SİPAHİ'ye çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I

1. GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Durumu.....	1
1.1.1. İlköğretim de Sosyal Bilgiler Dersinin Yeri ve Önemi.....	4
1.1.2. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları.....	5
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	12
1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi.....	14
1.4. Alt Problemler.....	14
1.5. Araştırmanın Sayıltıları.....	15
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	15
1.7. Tanımlar.....	15
1.8. Kısaltmalar.....	16

BÖLÜM II

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	17
2.1. Sosyal Bilgilerle İlgili Yapılan Araştırmalar.....	17
2.2. Güncel Olaylarla İlgili Yapılan Araştırmalar.....	28

BÖLÜM III

3. YÖNTEM.....	34
3.1 Araştırma Modeli.....	34
3.2 Evren ve Örneklem.....	34
3.3 Veri Toplama Araçları.....	36

3.3.1 Kişisel Bilgiler Formu.....	36
3.3.2 Sosyal Bilgiler Dersi Akademik Başarı Testi.....	36
3.3.3 Öğrencilerin güncel olayların kullanımına ilişkin görüşleri anketi..	39
3.4 Araştırmanın Uygulama Basamakları.....	39
3.4.1 Deneysel İşlem Öncesi Süreç Basamakları.....	39
3.4.2 Deneysel İşlem Süreci.....	40
3.4.3 Deneysel İşlem Sonrası Basamakları.....	48
3.5 Veri Çözümleme Teknikleri.....	48

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	50
4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	50
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	50
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	52
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	53
4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	55
4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	56
4.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	58
4.2. Tartışma.....	60

BÖLÜM V

5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	62
5.1. Sonuçlar.....	62
5.2. Öneriler.....	63
5.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	63
5.2.2. Yapılacak Araştırmaya Yönelik Öneriler.....	63
KAYNAKÇA.....	64
EKLER.....	69
EK-1 Araştırma İzin Belgesi.....	69

EK-2 Kişisel Bilgi Formu.....	70
EK-3 Belirtke Tablosu İlk.....	72
EK-4 Başarı Testi İlk.....	73
EK-5 Başarı Testi Geçerlik Güvenirlik Sonuçları.....	81
EK-6 Ön Deneme Testi Madde İstatistikleri.....	82
EK-7 Belirtke Tablosu Son.....	83
EK-8 Başarı Testi Son.....	84
EK-9 Ders Planları.....	92
EK-10 Anket Sorusu.....	97

TABLO LİSTESİ

Tablo	Sayfa
Tablo 1 : Deney ve Kontrol Grubunun Öğrenci Dağılımı.....	35
Tablo 2 : Kompozisyon Dereceli Puanlama Anahtarı.....	37
Tablo 3 : Sosyal Bilgiler Dersi Öntest İstatistikleri.....	51
Tablo 4 : Sosyal Bilgiler Dersi Deney ve Kontrol Grupları Ön Test Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Test Edilmesi (Mann-Whitney U Testi).....	51
Tablo 5 : Sosyal Bilgiler Dersi Son test İstatistikleri.....	52
Tablo 6 : Sosyal Bilgiler Dersi Deney ve Kontrol Grupları Son Test Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Test Edilmesi (Mann-Whitney U Testi).....	53
Tablo 7 : Sosyal Bilgiler Dersi Deney Grubu On Test Son Test Puanları Arasındaki Farkın Test Edilmesi (Wilcoxon Signed Ranks Test).....	54
Tablo 8 : Sosyal Bilgiler Dersi Hatırda Tutma test İstatistikleri.....	55
Tablo 9 : Sosyal Bilgiler Dersi Deney ve Kontrol Grupları Hatırda Tutma Test Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Test Edilmesi (Mann-Whitney U Testi).....	56
Tablo 10. Sosyal Bilgiler Dersi Hatırda Tutma Test İstatistikleri.....	57
Tablo 11 : Sosyal Bilgiler Dersi Deney ve Kontrol Grupları On Test Son Test Puan Farkları Arasındaki Farkın Test Edilmesi (Mann-Whitney U Testi).....	57
Tablo 12 : Öğrencilerin Güncel Olayların Kullanımına İlişkin Görüşleri.....	59

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil**Sayfa**

Şekil 1 : Sosyal Bilgilerin Sosyal Bilimlerle İlişkisi3

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Güncel Olayların kullanımının İlköğretim 5.sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersindeki akademik başarı ve hatırd tutma düzeylerine yönelik etkisini araştırmaktır.

Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma 2011-2012 eğitim-öğretim yılı 2. döneminde, İzmir Şehit Astsubay Ümit Başaran İlköğretim okulunda deney ve kontrol grubu olarak belirlenen 5-B ve 5-D sınıflarında gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaya deney grubunda 26, kontrol grubunda 26 olmak üzere toplam 52 ilköğretim 5. Sınıf öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın uygulaması Sosyal Bilgiler dersindeki “Toplum İçin Çalışanlar” konusunun öğretiminde gerçekleşmiştir. Deney grubundaki öğrencilere güncel olayların kullanımıyla, kontrol grubundaki öğrencilere ise geleneksel öğretim yöntemleri ile öğretim yapılmıştır. Araştırma haftada 3 saat olmak üzere toplam 15 ders saatini kapsayan süre içerisinde gerçekleşmiştir.

Araştırmada veri toplamak amacıyla öğrencilerin denkleştirilmesinde kullanılmak üzere bir anket formu, öğrencilerin akademik başarılarını ve öğrenilenlerin hatırlama düzeyini ölçecek bir başarı testi, Sosyal bilgiler dersinin güncel olaylara göre işlenmesine yönelik ders planları, ders notları, sınıf içi etkinlikler için öğretim materyalleri, ayrıca öğrencilerin güncel olayların kullanımına ilişkin görüşlerini almaya yönelik bir anket formu geliştirilmiştir.

Araştırmayla ilgili tüm istatistiksel çözümlemelerde SPSS 15 paket programından yararlanılmıştır. Grupların ortalama puanları ile puan dağılımlarının standart sapmaları hesaplanmıştır. Grup içi ve gruplararası karşılaştırmalarda Mann Whitney U ve Wilcoxon Signed Ranks Testinden yararlanılmış ve anlamlılık düzeyi .05 güven düzeyi benimsenmiştir.

Yapılan veri çözümlemelerinden sonra şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Sosyal bilgiler dersinde güncel olayların kullanıldığı deney grubu ile geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubunun akademik başarıları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır. Yani güncel olayların kullanımının deney grubu öğrencilerinin akademik başarılarına olumlu yönde bir katkı sağladığı gözlemlenmektedir. Başka bir deyişle, bu araştırma sosyal bilgiler dersinde güncel olayların kullanımının geleneksel öğretimden daha etkili olduğunu göstermektedir.

2. Sosyal Bilgiler dersinde, güncel olayların kullanıldığı deney grubu ile, öğretimin uygulandığı kontrol grubu arasında öğrenmenin hatırlama düzeyi bakımından deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır. Başka bir deyişle bu araştırma, Sosyal Bilgiler Dersinde öğrencilerin bilgileri hatırlama düzeyleri bakımından güncel olayların kullanımının, geleneksel öğretimden daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

3. Öğrencilerin güncel olayların kullanımına yönelik görüşleri olumlu yöndedir. Öğrenciler güncel olayların zevkli öğrenme sağladığını ve farkındalıklarını artırdığını düşünmektedir.

Ayrıca, görüşme formları sonuçlarına göre, öğrencilerin güncel olayların kullanıldığı ders uygulamalarına ilişkin oldukça olumlu görüşlere sahip oldukları saptanmıştır.

ABSTRACT

The objective of this study is to investigate the effect of the use of Current Events on the 5th grade students' levels of academic success and of memorization in the subject of social sciences.

In this study, the experimental design with pre-test and post-test control group. The investigation was carried out in 5-B and 5-D classes, determined as experiment and control groups, in İzmir Şehit Astsubay Ümit Başaran Primary School, in the 2nd term of 2011-2012 academic year. A total of 52 primary school 5th grade students were included in the investigation; 26 of them were in experiment group and 26 in the control group. The implementation of the study took place in teaching the subject of "Those working for society" in social sciences. The students in the experiment group were taught the use of current events and the students in control group were taught the use of traditional teaching methods. The investigation was carried out in a period of totally 15 class hours as 3 hours per week.

A questionnaire in an attempt to use in equalizing the students, a test for success which is to measure the academic success and the level of memorizing what has been learned, lesson plan, lesson handouts, teaching materials for in-class activities for handling the lesson of social sciences in accordance with current events, and also a questionnaire form aiming to take the students' opinions about the use of current events were formed so as to gather data in the investigation.

SPSS 15 package program was utilized in all statistical analyses about the investigation. The average points of groups and the standard deviation of their point distribution were accounted. In intra-group and inter-groups comparisons, Mann Whitney U test and Wilcoxon Signed Ranks Test were utilized and significance level was determined to be .05 reliance level.

The following results were obtained after the data analyses made:

1- There is a significant difference in favor of experiment group between the academic success of experiment group for which currents events were

used in the social sciences class and success of control group for which traditional teaching was used in then social sciences class. So, it is observed that the usage of current events contributes the academic successes of experimental group. In other words, this study reveals that usage of current events is more effective than the traditional teaching in social studies lesson.

2- There is a significant difference in favor of experiment group in terms of the level of memorizing between the experiment group for which current events were used in the social sciences lesson and control group for which traditional teaching was used. In other words, this study reveals that the usage of current events is more effective than the traditional teaching in aspects of the students' remembrance on the informations in social studies lesson.

3- The opinions of students were positive towards the usage of current events. They think that current events provide enjoyable learning and increase their awareness.

Also, according to the interview forms, the students were determined to have quite positive opinions regarding the class practices in which current events were used.

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

1.1 Problem Durumu

Bilgi, insanlık tarihinin her döneminde önemli olmakla beraber, iletişim olanaklarının küçülttüğü dünyamızda en önemli etken durumuna gelmiştir. Çağımızda tartışılmaz üstünlük “bilgiyi üreten” ve “bilgiyi kullanan”larındır. Bilginin kazanılmasında, kullanılmasında ve donanımlı insan gücünün yetiştirilmesinde de en önemli görev eğitim sistemimize düşmektedir (MEB, 2012 :10).

Eğitim, “bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci” diye tanımlanabilir (Ertürk, 1971: Tekin, 2003: s. 1’deki alıntı).

İnsan davranışlarını istendik yönde değiştirmek için düzenlenip işe koşulan eğitim açık bir sistemdir; çünkü insanın hali hazırdaki davranışları yeterli bulunmuyor ve o, istendik davranışlarla donatılmak isteniyor. İşte, kişide bulunması istenilen davranışlar eğitimin hedefleridir (Sönmez, 1998: 13).

Eğitim, toplumu oluşturan bireyleri, çağdaş gelişmeler ve ülkenin gereksinimleri doğrultusunda yetiştirme görevini üstlenmiştir. Bu nedenle toplumların bilimsel ve teknolojik gelişmelere ayak uydurabilmeleri; hızla gelişen dünyada değişmeye öncülük eden ülkeler arasında yer alabilecekleri ancak eğitimle olanaklıdır (Çengelci, 2006: 1).

İstendik kültürleme süreci olan eğitim, planlı ya da plansız bir şekilde yapılabilir. Planlı eğitim formal eğitim adını alırken, her an her yerde bir plana bağlı olmaksızın yapılabilen eğitim ise informal eğitim adını alır.

İstendik öğrenmeleri, davranış bilimlerinin verilerinden yararlanarak kasıtlı ve verimli bir biçimde öğrencilere kazandırmaya çalışan kurumlar ise, çeşitli düzey ve türdeki okullardır. Diğer bir deyişle okullar planlı bir biçimde istendik öğrenmelerin gerçekleşmesine yardım eden kurumlardır (Senemoğlu, 2003; 8).

Bilgi diğer insanlarla ve çevreyle etkileşimimiz sonucu oluşur. Öğrenciler deneyimleriyle elde ettikleri bilgileri daha önce sahip oldukları ön bilgileriyle birleştirerek yeni bir Sosyal Bilgiler bilgisi oluştururlar (Sunal ve Haas, 2005). Bu süreç yaşam devam ettikçe sürer. Bu nedenle, öğrencilerin okuldan sonraki yaşama daha etkili bir şekilde hazırlanabilmeleri, onların okulda deneyimlerini bilgiye dönüştürme yollarını öğrenmesine bağlıdır.

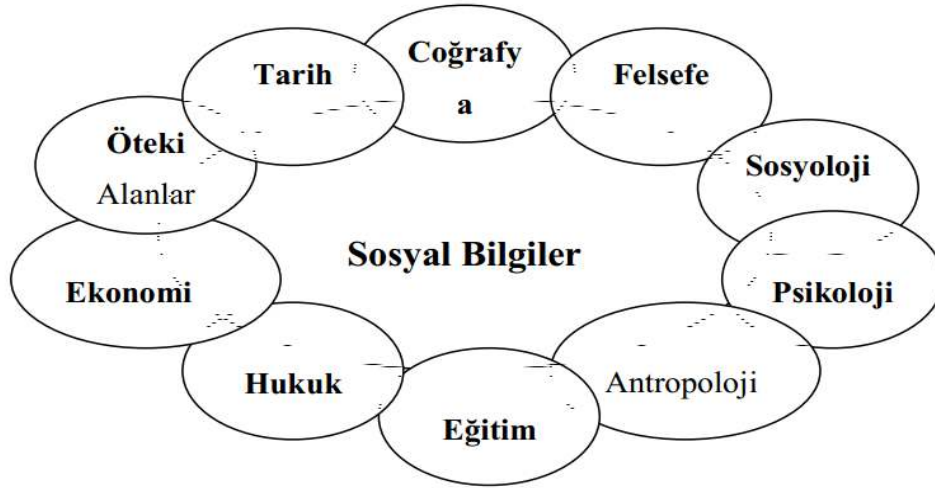
Öğrenme, bireyin çevresiyle belli bir düzeydeki etkileşimleri sonucunda meydana gelen nispeten kalıcı izli davranış değişmesidir (Senemoğlu, 2003; 13).

İnsanlarda öğrenmeyi sağlamak amacıyla düzenlenen faaliyetlerin hepsine “öğretme” denir. Öğretme faaliyetlerinin önceden belirlenen hedefler doğrultusunda planlı ve kontrollü olarak düzenlenmesi ve uygulanmasına ise “öğretim” denir (Fidan ve Erden, 1998; 3).

Eğitim kurumlarının amaçlarından biri öğrencileri, yaşadığı topluma yararlı, iyi, sorumlu birer vatandaş olarak yetiştirmektir. Öğrencileri bu amaca ulaştırmada ilköğretim okulları dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci sınıflarda okutulan sosyal bilgiler dersi önemli bir role sahiptir (Sözer, 1998; Tokcan, 2007: 2).

Sosyal bilgiler, toplumsal gerçekle kanıtlamaya dayalı bağ kurma süreci ve bunun sonunda elde edilen dirik bilgiler olarak tanımlanabilir. Toplumsal gerçek denildiğinde toplumsal yaşamı düzenleyen her türlü etkinlik akla gelebilir. İnsanın yaşamında kullandığı ve zorunlu olan, onun daha kolay rahat, mutlu yaşamasını kendini gizli güçleri doğrultusunda geliştirip gerçekleştirmesini sağlayan tüm toplumsal olgular ve ilişkiler bu kavramın kapsamı içine girebilir. Bir bakıma tüm sosyal bilimlerin, felsefe ve diğer etkinliklerin kesiştiği bir alan olarak düşünülebilir.

Bu yargı, şöyle bir şekilde daha açık hale getirilebilir (Sönmez, 1998: 3). Şekil-1’de de görüldüğü gibi Sosyal Bilgiler tüm Sosyal Bilimlerin kesiştiği bir alan olarak düşünülebilir.

Şekil-1

Kaynak: Sönmez, 1998, s.4

Bu çerçevede Sosyal Bilgiler dersi şu şekilde tanımlanabilir:

Sosyal bilgiler, bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren; insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş, bir ilköğretim dersidir (MEB, 2012: 10).

Öğrenmenin kalıcı izler bırakabilmesi için öğrenme sürecinde yer alan bireyin olaylardan kişisel manalar çıkarabilmesi gerekmektedir. Anlam çıkarmak ve farklı bakış açıları geliştirmek için öğretim sürecine aktif olarak katılım ile mümkün olabilir (Kabapınar, 2004; 417). Bu açıdan güncel olayların kullanılması büyük önem taşımaktadır.

Günlük hayatta kullanılan iş faaliyetlerinin okula getirilmesi ile çocuklar hayatla kaynaşmaya fırsat bulur ve okul, çocuk için gelecekte yaşanması mümkün bir hayata uzaktan bakan, bir takım soyut derslerin öğrenildiği bir yer değil, çocuğun doğru bir hayat yaşayarak öğrenim gördüğü bir mekan halini alır. Böylelikle okul küçük çapta bir topluluk olur. Önemli olan da budur. Devamlı ve düzenli eğitim-öğretim hareketi de buradan doğar (Dewey, 2008; 30).

Hepimiz çevremizi çepeçevre saran olaylar içinde yaşamaktayız. Bizi hayata hazırlayan, hatta hayatın tam kendisi olan eğitim ve öğretim, güncel olaylarla iç içe olmak durumundadır. Olay ya da olgulardan soyutlanmış bir eğitim ve öğretim yoktur. Olsa da bunu eğitimsel bir değeri olamaz. Böyle bir yolla kazanılan bilgi, değer ve takdir duyguları, hayatla ilişkisi olmayan, kuru birtakım kavram ve kurallar olmaktan kendilerini kurtaramazlar (Binbaşıoğlu, 2004; 14-16). Öğrencilerin etraflarındaki geniş dünyayla ilgili farkındalık düzeylerini geliştirmek gerekir (Earle, 1982).

Öğrenci, ilköğretimde somut işlemler dönemindedir. Bu dönemde öğrenme-öğretme ortamında ona sunulacak olgular gerçek yaşamdan ve yakın çevreden alınmalıdır (Sönmez, 1998: 6).

Çocukları hayata hazırlayan eğitim ve öğretim, güncel olaylarla iç içe olmak durumundadır. Derste işlenen konuları güncel olaylarla ilişkilendirmek, etkinlikleri güncel olaylara ve bunun sonuçlarına dayandırmak gerekir. Yeni bilgi, beceri ve değer-takdir duyguları bu şekilde kazandırılır. Yaşanan olaylardan ve sorunlardan ders alıp ileride yaşanabilecek muhtemel sorunlara karşı tedbirli olmak güncel olayların iyi bir şekilde incelenmesi ile mümkün olacaktır (Binbaşıoğlu, 2004).

1.1.1. İlköğretimde Sosyal Bilgiler Dersinin Yeri ve Önemi

Erden (1998)'e göre “sosyal bilgiler, ilköğretim okullarında iyi ve sorumlu vatandaş yetiştirmek amacıyla, sosyal bilimler disiplinlerinden seçilmiş bilgilere

dayalı olarak, öğrencilere toplumsal yaşamla ilgili temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırıldığı bir çalışma alanıdır (Erden, 1998: 8).

Sözer (1998)'e göre Sosyal bilgiler dersi, bireyin gerek kendisine, gerekse ailesine, çevresindeki diğer insanlara, yasalara ve devlete karşı görev ve sorumluluklarının neler olduğunu ve özellikle toplumsal çevresine etkili bir biçimde nasıl uyum yapılacağını öğretir (Sözer, 1998: 35).

Sosyal Bilgiler dersi çocuğun içinde bulunduğu toplumsal yaşamla çok ilgilidir. Bu nedenle, çocuk özellikle içinde bulunduğu toplumsal yaşamı bu derste, geçmiş, bugünü ve geleceği ile yakından tanıyacaktır. Sosyal Bilgiler dersi, ayrıca demokrasi ya da Cumhuriyet ülkülerini benimsettiği, toplumsal yaşamın, dün, bugün, yarın arasındaki ilişkiyi gösterdiği oranda amacına ulaşmış sayılır (Binbaşıoğlu, 1981: 40-42).

Sosyal bilgiler eğitiminde önemli bir rol oynayan Amerika Birleşik Devletleri'nde *Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi (National Council for the Social Studies –NCSS)*, sosyal bilgilerin tanımını ve amaçlarını şu şekilde yapmıştır: Sosyal bilgiler ,vatandaşlık yeterliklerini kazandırmak ve geliştirmek için sosyal ve beşeri bilimlerin entegre edilmesinden doğmuş bir çalışma alanıdır. Sosyal bilgiler, okul müfredat programı içerisinde; tarih, coğrafya, ekonomi, psikoloji, sosyoloji, felsefe, din, siyasal bilimler, hukuk, antropoloji, arkeoloji gibi sosyal bilimlerin yanı sıra edebiyat, sanat gibi beşeri bilimler ile matematik gibi fen bilimlerinden uygun olan içeriği seçerek sistemli ve koordineli bir çalışma alanı tedarik eder. Sosyal bilgiler öğretiminin temel amacı, birbirine bağımlı bir dünyanın bir parçası olan, kültürel çeşitliliği tanıyan ve benimseyen bir demokratik toplumun vatandaşları olarak genç kuşaklarının, yerel, bölgesel, ülke çapında ve küresel olarak karşılaşılan sorunlar hakkında toplumun yararı ve mutluluğu için bilgi temeline dayalı rasyonel kararlar verme yeteneklerini geliştirmektir (NCSS, 1993: Yılmaz, 2010: s. 840'daki alıntı)

1.1.2.Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları

Sosyal Bilgiler kavramı, eğitimde ilk kez ABD’de orta dereceli okulların programlarını düzenleyen bir komite tarafından 1916 yılında resmi bir şekilde kullanılmıştır (Güngördü, 2002: 131). Cumhuriyetten önce 1892 ve 1913’de sosyal bilgiler dersinin konuları ilköğretim programlarında ayrı dersler olarak yer almış; 1926, 1936, 1948 programlarında ise tek disiplinli program deseni yaklaşımıyla Tarih, Coğrafya, Yurttaşlık Bilgisi derslerine yer verilmiş; 1962 İlkokul Program Taslağında da ilk defa disiplinler arası bir yaklaşımla “Toplum ve Ülke İncelemeleri” adıyla okutulmuş (Sönmez, 1997) ve 1968 İlkokul Programı’nda ders ilk defa “Sosyal Bilgiler” adını almıştır.

1968 Geliştirilmiş İlkokul Program Taslağı Tarih, Coğrafya, Yurttaşlık Bilgisi derslerinin birleştirilmesi işini tekrar ele alarak bu derslerin olabildiğince birbirleriyle kaynaştırılması yoluyla üniteler oluşturmuş ve bu dersin adına “Sosyal Bilgiler” denmiştir. Yine aynı yıl taslak program üzerinde ünitelerin geliştirilmesi gibi düzenleme ve geliştirme çalışmaları yapılarak gerçek Sosyal Bilgiler anlayışına daha yakın bir program olan 1968 İlkokul Programı çıkarılmış ve bütün ilkokullarda okutulmuştur (Güngördü, 2002; Şahin 2010: s.17’deki alıntı).

Sosyal Bilgiler Programı, Barr, Barth ve Shermis (1977)’in ortaya koyduğu üç geleneği de önemsemektedir. Bilindiği gibi bunlar;

1. Vatandaşlık aktarımı olarak sosyal bilgiler,
2. Sosyal Bilimler olarak Sosyal bilgiler,
3. Yansıtıcı düşünme olarak sosyal bilgilerdir.

Bu yaklaşımları şöyle açıklayabiliriz:

Vatandaşlık Bilgisi Aktarımı Olarak Sosyal Bilgiler: Bu yaklaşımda temel amaç toplumun kültürel değerlerini genç kuşaklara aktarmak ve yetişmekte olan kuşakların değer, inanış ve tutumlarla donatılmasını sağlamaktır (Gültekin, 2008, 64). Sözü edilen yaklaşımı benimseyen programın amaçları geçmişi öğrenme, geçmiş ve gelecekte gurur duyma, sorumlu111luk alma, uygun olan davranışlar sergileme ve otoriteye bağlılıktır (Safran, 2008: Bayır, 2010: s. 7’deki alıntı)

Sosyal Bilimler Olarak Sosyal Bilgiler: Bu yaklaşımın içeriğini Sosyal Bilimlerin değişik alanlarından alınan bilgiler oluşturmaktadır. Öğrenciler bireylerin davranışlarını ve vatandaşlığı Sosyal Bilimlerin ilke ve kavramlarını kullanarak öğrenirler (Doğanay, 2004: 21). Bu bağlamda, öğrenciler Sosyal Bilimler yoluyla sosyal yaşamı, bireyin bireyle ve çevresiyle olan etkileşimini öğrenirler. Öğrenciler bu alandan oluşturulan içerikle disiplinlerarası ilişkileri daha kolay kavrarlar. Bunun sonucunda da her disiplinin birbirinden bağımsız öğretilmesi ile çocukların bir derste öğrendiklerini diğer derse aktaramaması eleştirilerinin önüne geçilmektedir (Gültekin, 2008: 64).

Yansıtıcı İnceleme Olarak Sosyal Bilgiler: Bu yaklaşımın odak noktasını araştırma-inceleme ve problem çözme oluşturur. Başka bir deyişle bu yaklaşım John Dewey'in düşüncelerine dayanmaktadır. Yöntem olarak sosyal bilim yaklaşımına benzemektedir; ancak sosyal bilim yaklaşımında içerik ve öğrenme yaşantıları sosyal bilim dallarından seçilirken; bu yaklaşımda içerik, öğrencileri bireysel olarak etkileyen konu ve durumlardan seçilir (Öztürk, 2006: 26; Doğanay, 2004: s.21'deki alıntı). Sözü edilen yaklaşımda öğrenciler gerçek yaşam problemleri ile karşı karşıya bırakılırlar ve problemleri inceleyerek problem çözme becerilerini geliştirirler. Bu yaklaşım temel alınarak oluşturulmuş bir içerik öğrencilerin problem çözümünde çok yönlü düşüncelerini, araştırmaya dayanan bir yaklaşım izlemelerini, mantıklı ve analitik bir yaklaşımla sonuca ulaşmalarını sağlayacaktır (Gültekin, 2008: s.65). Yansıtıcı inceleme olarak Sosyal Bilgiler yaklaşımının gerçek amacı, diğer iki yaklaşımda da olduğu gibi, etkin vatandaşlar yetiştirmektir. Ancak, bu yaklaşımda vatandaşlık diğerlerinde olduğundan farklı bir anlam taşımaktadır. Burada vatandaşlık eğitimi, öğrencilerin toplumsal ve bireysel sorunlar karşısında mantıklı ve düşünerek kararlar almasını sağlamaya yöneliktir (Barth ve Demirtaş, 1997: Bayır, 2010: s.8'deki alıntı).

Sosyal Bilgiler dersi, demokratik değerleri benimsemiş vatandaşlar olarak öğrencilerin içinde yaşadığı topluma uyum sağlamalarını ve öğrencilere bu bilgi birikimini yaşama geçirebilecek donanımlar kazandırmayı amaçlamaktadır (MEB, 2012: 11).

Sosyal Bilgiler dersi içerik olarak bireylerin sosyal ve kültürel yaşantılar edinmeleri, bu konuda birikim ve deneyim sahibi olmaları için de en uygun ve kapsamlı bir derstir. Böylesine kapsamlı bir içerik onlara, insanlığın yüzyıllardan beri oluşturduğu zengin ve kültürel deneyimi tanıma fırsatı verir (Öztürk ve Otluoğlu 2002; Keser 2012 : s.16'daki alıntı). Bu yönüyle sosyal bilgiler dersi adeta geçmiş ile bugün arasında kültürel birikimi yeni nesillere aktaran bir köprü vazifesi yapar. Toplumlara toplum yapan da bu kültürel gelişmişliklerini koruyabilmeleri ve geliştirebilmeleridir. Bu gelişimin yolu da öncelikle eğitimden geçer. Bu gelişimi sağlamayı amaçlayan eğitim programları bir defa yapılan ve sona eren bir etkinlik değildir. Hazırlanan eğitim programlarının sürekliliğini sağlamak için programlar esnek hazırlanmalı, çeşitli sosyal ve ekonomik şartlara göre düzenlenebilmelidir (Büyükkaragöz, 1997; Keser 2012: s.16'daki alıntı).

1998 yılında, 2484 sayılı tebliğler dergisinde yayınlanan Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, yurttaşlık aktarımı olarak görülmüştür. Açıklamalar kısmında programın uygulanması ile ilgili ilkeler, strateji, yöntem, teknik ve yerine getirilmesi gereken koşullar yer almaktadır. Ayrıca açıklamalar kısmında, 32. Maddede “Öğretmenin belirleyeceği bazı ünitelerde küme çalışması uygulanır. Bu suretle öğrencilerin; çeşitli kaynaklardan bilgi elde etme ve bilgilerini başkalarına sunma yolları, yardımlaşma, işbirliği yapma, birlikte çalışma, eleştirel düşünme, başkalarının görüşlerine saygı duyma, gruba katılma, grubu yönetme, kendine güvenme, sorumluluk alma, topluluk karşısında konuşabilme becerileri geliştirilir.” şeklinde açıklanmasına rağmen bu becerilerin nasıl geliştirileceğine değinilmemiştir. Bu programda üniteler; dört ana kategoriden oluşmuştur:

- Vatandaşlık görevleri ve sorumlulukları
- Toplumda insanların birbirleriyle olan ilişkileri
- Çevreyi, yurdu ve dünyayı tanıma yetenekleri
- Ekonomik yasama fikri ve yeteneklerini geliştirme.

Sosyal Bilgiler programıyla ilgili son radikal değişiklik ise 2000’li yılların başlarında yaşanmış ve bu bağlamda 2005 yılında Türk Eğitim Sistemi’nde Sosyal Bilgiler Programı değişikliğe uğramıştır (Kaymakcı, 2009; Keser 2012: s.15’teki alıntı).

Yeni ilköğretim Sosyal Bilgiler Programı 2005 yılından itibaren uygulanmaya başlamıştır. Bu program öğrenciler dışında, akademisyenler ve öğretmenler, sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin de olduğu geniş bir katılımı hazırlanmıştır.

Milli Eğitim Şurası ve benzeri platformlarda sıklıkla öğretim programlarının, öğrencilerin bilgiye ulaşma yollarını öğrenmelerine, sorun çözme ve karar verme becerilerini geliştirmelerine olanak sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesine ihtiyaç olduğu dile getirilmektedir. Tüm bu ihtiyaçlar doğrultusunda dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak öğretim programlarında yeni yaklaşımlar dikkat çeker duruma gelmiştir. Bu nedenle program, tümüyle davranışçı yaklaşımlardan öte, bilginin taşıdığı değeri ve bireyin var olan deneyimlerini dikkate alarak, yaşama etkin katılımını, doğru karar vermesini, sorun çözmesini destekleyici ve geliştirici bir yaklaşım doğrultusunda yapılandırmayı önemseyen bir gelişim göstermektedir. Bu yaklaşımla öğrenci merkezli, dolayısıyla etkinlik merkezli, sosyal bilgiler açısından, bilgi ve beceriyi dengeleyen, öğrencinin kendi yaşantılarını ve bireysel farklılıklarını dikkate alarak çevreyle etkileşimine olanak sağlayan yeni bir anlayış yaşama geçirilmeye çalışılmaktadır.

Bu anlayış doğrultusunda Sosyal Bilgiler Programı;

1. Her öğrencinin birey olarak kendine özgü olduğunu kabul eder.
2. Öğrencilerin gelecekteki yaşantılarına ışık tutarak bireylerden beklenen niteliklerin geliştirilmesine duyarlılık gösterir.
3. Bilgi, kavram, değer ve becerilerin gelişmesini sağlayarak öğrenmeyi öğrenmenin gerçekleşmesini ön planda tutar.
4. Öğrencileri düşünmeye, soru sormaya ve görüş alışverişi yapmaya özendirir.
5. Öğrencilerin fiziksel ve duygusal açıdan sağlıklı ve mutlu bireyler olarak yetişmesini amaçlar.
6. Milli kimliği merkeze alarak evrensel değerlerin benimsenmesine önem verir.
7. Öğrencilerin kendi örf ve adetleri çerçevesinde ruhsal, ahlaki, sosyal ve kültürel yönlerden gelişmesini hedefler.

8. Öğrencilerin haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren bireyler olarak yetişmesini önemser.
9. Öğrencilerin toplumsal sorunlara karşı duyarlı olmasını sağlar.
10. Öğrencilerin öğrenme sürecinde deneyimlerini kullanmasına ve çevreyle etkileşim kurmasına olanak sağlar.
11. Her öğrenciye ulaşabilmek için öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerindeki çeşitliliği dikkate alır.
12. Periyodik olarak, öğrenci çalışma dosyalarına bakılarak öğrenme ve öğretme süreçlerinin akışı içerisinde değerlendirmeye olanak sağlar.

Sosyal Bilgiler Programını oluşturan temel öğeler; beceriler, kavramlar, değerler ve genel amaçlardır.

Beceri öğrencilerde, öğrenme süreci içerisinde kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan kabiliyetlerdir. Sosyal Bilgiler Programı, ilköğretim 4-7. Sınıf düzeyinde diğer derslerle birlikte ilk 9 beceriyi kazandırmanın yanında, kendine özgü 6 beceriyi kazandırmayı da amaçlamaktadır. Bu beceriler aşamaları ile birlikte aşağıda gösterilmiştir. Bu becerilerin bazılarını ya da aşamalarına, üniteler göz önünde bulundurularak, doğrudan verilecek beceri olarak programda yer verilmektedir.

Bu becerileri şöyle sıralayabiliriz:

1. Eleştirel Düşünme Becerisi
2. Yaratıcı Düşünme Becerisi
3. İletişim Becerisi
4. Araştırma Becerisi
5. Problem Çözme Becerisi
6. Karar Verme Becerisi
7. Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisi
8. Girişimcilik Becerisi
9. Türkçeyi Doğru, Güzel ve Etkili Kullanma Becerisi
10. Gözlem Becerisi
11. Mekanı Algılama Becerisi
12. Zaman ve Kronolojiyi Algılama Becerisi
13. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi
14. Sosyal Katılım Becerisi

15. Empati Becerisi (MEB, 2012: 11,12)

Sosyal Bilgiler programının vizyonu; 21. yüzyılın çağdaş, Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsemiş, Türk tarihi ve kültürünü kavramış, temel demokratik değerlerle donanmış ve insan haklarına saygılı, yaşadığı çevreye duyarlı, bilgiyi deneyimlerine göre yorumlayıp sosyal ve kültürel bağlam içinde oluşturan, kullanan ve düzenleyen (eleştirel düşünen, yaratıcı, doğru karar veren), sosyal katılım becerisi gelişmiş, sosyal bilimcilerin bilimsel bilgiyi üretirken kullandıkları yöntemleri kazanmış, sosyal yaşamda etkin, üretken, haklarını ve sorumluluklarını bilen, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı yetiştirmektir (MEB, 2012: 10).

Programın vizyonunu oluşturan ifadeler bilgi ve ezbere ağırlık veren eski programın da “Açıklamalar” kısmında -iyi niyet- ifadeleri olarak yer alırken, yeni programda ise bu ifadeler doğrudan verilecek değer ve becerilere vurgu yapmakta; niyet boyutundan uzaklaştırılarak etkinliklerle somutlaştırılmakta ve kazanılabilecek ve geliştirilebilecek bir hale getirilmektedir (Ata, 2007; Şahin, 2010: s.19’daki alıntı).

MEB (2004).Türkiye’de uygulanan 2004 Sosyal Bilgiler Programının amaçlarını şöyle belirtmiştir:

7. sınıf sonunda öğrenci:

1. Özgür bir birey olarak fiziksel, duygusal özelliklerinin; ilgi, istek ve yeteneklerinin farkına varır.
2. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak, vatanını ve milletimi seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, ulusal bilince sahip bir vatandaş olarak yetişir.
3. Atatürk İlke İnkılâplarının, Türkiye Cumhuriyeti’nin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasındaki yerini kavrar; lâik, demokratik, ulusal ve çağdaş değerleri yaşatmaya istekli olur.
4. Hukuk kurallarının herkes için bağlayıcı olduğunu, tüm kişi ve kuruluşların yasalar önünde eşit olduğunu gerekçeleriyle bilir.
5. Türk kültürünü ve tarihini oluşturan temel öge ve süreçleri kavrayarak, milli bilincin oluşmasını sağlayan kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi gerektiğini kabul eder.

6. Yaşadığı çevrenin ve dünyanın coğrafi özelliklerini tanıyarak, insanlar ile doğal çevre arasındaki etkileşimi açıklar.
7. Bilgiyi uygun ve çeşitli biçimlerde (harita, grafik, tablo, küre, diyagram, zaman şeridi vb.).kullanır, düzenler ve geliştirir.
8. Ekonominin temel kavramlarını anlayarak, kalkınmada ve uluslararası ekonomik ilişkilerde ulusal ekonominin yerini kavrar.
9. Meslekleri tanır, çalışmanın toplumsal yaşamdaki önemine ve her mesleğin gerekli olduğuna inanır.
10. Farklı dönem ve mekânlara ait tarihsel kanıtları sorgulayarak insanlar, nesneler, olaylar ve olgular arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirler, değişim ve sürekliliği algılar.
11. Bilim ve teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanır.
12. Bilimsel düşünmeyi temel alarak bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretmede bilimsel ahlakı gözetir.
13. Birey, toplum ve devlet arasındaki ilişkileri açıklarken, sosyal bilimlerin temel kavramlarından yararlanır.
14. Katılımın önemine inanır, kişisel ve toplumsal sorunların çözümü için kendine özgü görüşler ileri sürer.
15. İnsan hakları, ulusal egemenlik, demokrasi, laiklik, cumhuriyet kavramlarının tarihsel süreçleri ve günümüz Türkiye’si üzerindeki etkilerini kavrayarak, yaşamını demokratik kurallara göre düzenler.
16. Farklı dönem ve mekânlardaki toplumlararası siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik etkileşimi analiz eder.
17. İnsanlığın bir parçası olduğu bilincini taşıyarak, ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlılık gösterir.

Sosyal Bilgilerde öğrencinin toplumsal yaşamı tüm yönleriyle anlamlandırması ve karşılaştığı sorunları çözebilmesi için öğrendiği bilgi ve becerileri kullanması gerekmektedir. Bu nedenle, bu derste olgu ve olaylar birlikte ele alınmalıdır. Sosyal Bilimlerin çalışma alanlarını kapsayan Sosyal Bilgilerde içeriğin bu alanların birbiriyle ilişkisi göz önünde bulundurularak hazırlanması bir zorunluluk haline gelmiştir (Gültekin, 2008: 67).

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın temel amacı, “İlköğretim 5.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Öğrenci Başarısına ve Hatırd Tutma Düzeyine Etkisi”ni belirlemektir.

Belirlenen bu temel amaca bağlı olarak şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Sosyal Bilgiler dersinde, güncel olaylardan yararlanılarak öğretim yapılan deney grubu ile güncel olaylardan yararlanılmadan öğretim yapılan kontrol grubundaki öğrencilerin;

- Akademik başarı
- Hatırlama tutma düzeylerinde deney grubu lehine anlamlı bir fark var mıdır?

2. Sosyal Bilgiler dersinde güncel olaylardan yararlanılmasına ilişkin öğrencilerin görüşleri nelerdir?

Sosyal Bilgiler dersi içeriğinde çoğunlukla kavram ve ilkelerin bulunduğu disiplinler arasında yer almaktadır. Sosyal Bilgiler dersinin bu yönü, onun ezbere dayalı bir ders olarak algılanmasına neden olmaktadır. Ancak, amaçları ve derste kazandırılması gereken beceriler göz önünde bulundurulduğunda dersin akıl yürütme özelliği taşıdığı söylenebilir. Sosyal Bilgiler dersinin bu özelliğinin ön plana çıkması, başka bir deyişle ezbere dayalı bir ders olarak görülmesinin önüne geçilmesi ve dersin tekdüzelikten kurtarılması için öğretim-öğrenme sürecinde çeşitli yöntem-tekniklerin, araç-gereçlerin ve toplumsal kaynakların kullanımı önem taşımaktadır. Bunlar arasında değişik yöntem ve tekniklerle birlikte güncel olayların kullanımı da (Yaşar, 2008: 121-141) yer almaktadır.

2004-2005 Eğitim-Öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan yeni programda öğrenci merkezli ve yapılandırmacı bir yaklaşım söz konusudur. Bu nedenle öğretmen rehber ve yol gösterici durumunda, öğrenci ise araştıran, sorgulayan ve bilgiye ulaşan konumundadır. Bu bakımdan güncel olaylarla ilgili sosyal bilgiler dersinde yapılacak her etkinliğin hem uygulanabilirlik açısından kolay hem de öğrenmeye olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin anlamlı ve kalıcı öğrenmesine katkı sağlamada, Sosyal Bilgiler öğretimin niteliğinin artırılmasında, öğrenilen bilgilerle günlük yaşam arasındaki engellerin büyük ölçüde kaldırılmasında önemli olduğu söylenebilir. Böylelikle öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine ilişkin başarılarının artacağı ve öğrendikleri bilgilerin kalıcı olacağı umulmaktadır.

Araştırma sonunda elde edilen bulguların Sosyal Bilgiler öğretimi alanındaki uygulamalara ve öğretmenlere ışık tutması beklenmektedir.

1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesini“İlköğretim 5.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Öğrenci Başarısına ve Hatırda Tutma Düzeyine Etkisi Nedir?” sorusu oluşturmaktadır.

1.4 Alt Problemler

Belirlenen problem cümlesine bağlı olarak, aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. ilköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde güncel olayların kullanıldığı sınıf ile güncel olayların kullanılmadığı sınıfın ön test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2. Güncel olayların ilköğretim 5.sınıf sosyal bilgiler dersinde ele alınan konuların öğretilmesinde öğrenci başarısına etkisi var mıdır?

3. Güncel olayların kullanıldığı sınıfın ön test-son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

4. Güncel olayların ilköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde ele alınan konuların öğretilmesinde öğrencilerin hatırda tutma düzeylerine etkisi var mıdır?

5. Güncel olayların kullanıldığı sınıfın ön test-son test puanları arasındaki fark puanları ile güncel olayların kullanılmadığı sınıfın ön test-son test puanları arasındaki fark puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

6. Sosyal bilgiler dersinde, güncel olayların kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin, güncel olayların kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?

1.5. Araştırmanın Sayılıları

- 1- Araştırmanın deneysel işlem sürecinde, deney ve kontrol grubu öğrencilerinin kontrol altına alınamayan dışsal etkenlerden aynı derecede etkilendikleri düşünülmektedir.
- 2- Araştırmaya katılan öğrencilerin denkleştirilmesinde kullanılan kişisel bilgi formu geçerli ve güvenilirlidir.
- 3- Araştırma sürecinde kullanılan ders planları ve öğretim materyalleri geçerli ve güvenilirlidir.
- 4- Ölçekleri dolduran öğrencilerin ölçekleri yanıtlarken gerçek durum, duygu ve düşüncelerini yansıttıkları varsayılmaktadır.
- 5- Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ders dışı zamanlarda, deneysel işlem konusunda yapılan uygulamalarla ilgili iletişime geçerek birbirlerini etkilemedikleri varsayılmaktadır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

- 1- Araştırma, 2011-2012 öğretim yılında İzmir Buca Şehit Astsubay Ümit Başaran İlköğretim Okulu'nda güncel olayların uygulandığı 5-B şubesi ve geleneksel yöntemin uygulandığı 5-D şubesi öğrencileri ile sınırlıdır.
- 2- Araştırmanın uygulaması 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi “Toplum İçin Çalışanlar” ünitesi ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Sosyal Bilgiler: Toplumsal gerçekle kanıtlamaya dayalı bağ kurma süreci ve bunun sonucunda elde edilen dirik bilgiler bütünü (Sönmez, 2005: 455).

Güncel olaylar: Yeni meydana gelmiş, şu anda gelişmekte olan ve haber olma niteliği devam eden olaylardır (Smith, 1963: Otto, 1957).

Başarı: Bir kimsenin belli bir zamanda, belli bir ölçütler takımına, belli bir derecede uygun edimde bulunabilmesidir (Ertürk, 1972).

Kalııcılık: Öğrenilenlerin üzerinden zaman geçmesine karşın zihinde tutulabilmesi, öğrenilenlerin anlamını yitirmeden hatırlanması ve yeniden yorumlanabilmesidir.

1.8. Kısaltmalar

SPSS : Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paketi)

$\bar{x}$: Aritmetik ortalama

N : Denek Sayısı

P : Anlamlılık düzeyi

Ss : Standart sapma

BÖLÜM II

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde Sosyal Bilgiler ve Güncel Olaylar ile ilgili yayın ve araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Sosyal Bilgilerle İlgili Yapılan Araştırmalar

Vural (2008); Yaptığı çalışmada, “Sosyal Bilgiler Eğitiminde Yaratıcı Düşünme: Yeni İlköğretim Programı Beşinci Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanılan Etkinliklerin Yaratıcılığı Geliştirmesi Açısından Değerlendirilmesi” konusunu ele almıştır. Araştırma; tarama modelinde, anket, görüşme ve gözlem tekniklerini içerecek şekilde tasarlanmıştır. Bu nedenle nicel ve nitel modeller bir arada kullanılmıştır. Sonuç olarak; beşinci sınıf sosyal bilgiler öğretmenlerinin 2005 programında bulunan etkinlikleri uyguladıkları ortaya çıkmıştır. Bu etkinliklerden en çok araştırma ödevleri, sen olsaydın, beyin fırtınası ve tartışma etkinlikleri kullanılmaktadır. Yapılan kay kare analizi sonuçlarına göre öğretmenlerin bu etkinlikleri yapma düzeyi ile mezun oldukları okul türü, cinsiyeti, mesleki kıdemi, okuma alışkanlıkları, öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyi ve sınıf mevcudu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır. Anket sonuçlarına göre, 2005 programı beşinci sınıf sosyal bilgiler dersinde araştırmaya yönlendirmesi ve öğrencilerin hayal dünyasının işe koşulması nedenleri ile öğretmenlerin % 93.5’inin, etkinliklerin farklı özellikteki öğrencilere hitap ettiğini düşündükleri ortaya çıkmıştır. Diğer yandan konuların çok uzun ve zamanın yetersiz olması nedenleri ile öğretmenlerin % 6.5’inin, uygulanan etkinliklerin farklı özellikteki öğrencilere hitap etmediğini düşündükleri görülmektedir. Öğretmenlerin en çok ders ve çalışma kitaplarını kullandıkları ortaya çıkmıştır. İki bin beş programıyla birlikte beşinci sınıf sosyal bilgiler öğretiminde uygulanan yaratıcı etkinliklerin, öğretmen algısına göre derse etkin katılımını sağlama açısından faydalı olduğu ortaya çıkmıştır. Kullanılan

etkinliklerin öğrencilerin yaratıcı düşünen bireyler olarak yetişmesine katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Yaratıcı etkinliklerin hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde sınıf ortamında öğretmen davranışları ile ilgili olarak anket ve görüşme bulgularına bakıldığında, öğretmen davranışlarının öğrencilerin yaratıcı düşünme becerisini geliştirdiği ortaya çıkmıştır. Karşılaşılan sorunlarla ilgili olarak, zaman yetersizliği ve sınıf mevcudunun fazlalığı ortaya çıkmıştır. Yaratıcı düşünen bireyler yetiştirmek için neler yapılabileceği ile ilgili olarak; sosyal bilgiler sınıflarında ders işlenmeli ve yaratıcı düşünme ile ilgili kurslara katılmalı ve güncel konular takip edilmeli sonucuna ulaşılmıştır.

Yağcı (2008); Bu araştırma, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında ilköğretim beşinci sınıf sosyal bilgiler öğretiminde, öğretmenlerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek için ne tür etkinlikler yaptıklarını ve bu konuda karşılaştıkları sorunların neler olduğunu saptamak amacıyla, tarama modelinde tasarlanmıştır. Öğretmenlerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek için ne tür etkinlikler uyguladıklarını ve karşılaştıkları sorunların neler olduğunu ortaya çıkarmak için, anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonucundan elde edilen bulgular aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. Öğretmenler, sosyal bilgiler programında yer alan eleştirel düşünme becerileri ile ilgili etkinlikler uygularken karşılaşılan güçlükleri öğrenci seviyesine uygun olmaması araç-gereçlerin yetersiz olması, zaman yetersiz kalmaktadır şeklinde ifade etmişlerdir.
2. Sosyal bilgiler programında yer alan eleştirel düşünme becerileri ile ilgili etkinlikler dışında uygulanan farklı etkinliklerle ilgili öğretmenlerin Farklı etkinliklere yer vermedikleri sonucu çıkmıştır.
3. Sosyal bilgiler programında yer alan eleştirel düşünme becerileri ile ilgili etkinliklerin değerlendirilmesi ile ilgili öğretmenlerin uygulama yapılacak ortam, zaman, ekonomik külfet gibi sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

4. Genel olarak değerlendirdiğimizde beşinci sınıf sosyal bilgiler dersinde eleştirel dūřınme ile ilgili oluşturulan sınıf ikliminin, uygulanan etkinliklerin, etkinliklerin değerlendirilmesinin ve karşılaşılan sorunların; mezun olunan fakólte, kıdem, okulun sosyo-ekonomik dūzeyi ve sınıf mevcudu ačısından karşılaştırılmasına ilişkin bulgulardan elde edilen sonuēlara bakıldığında řu sonuēlar ortaya çıkmıştır: Öğretmenin kıdemine göre kullanılan etkinliklerde öğretmeni model alarak öğrenmelerine, sınıf mevcuduna göre kullanılan etkinliklerde öğretmenin sunumuna dayalı öğrenmelerine ilişkin, öğretmenin kıdemine göre sınıf ikliminde öğretmenin rolüne ilişkin, sınıf mevcuduna göre karşılaşılan sorunlarda sınıf ortamına ilişkin alt boyutları dışında anlamlı bir farklılık görölmemiştir. Araştırma verileri doğrultusunda uygulamaya yönelik olarak geliştirilen öneriler şunlardır: Öğretmenler tarafından sosyal bilgiler programında yer alan eleştirel dūřınme becerileri etkinlikleriyle ilgili karşılaşılan sorunlar program geliştirme uzmanlarınca göz önünde bulundurulmalıdır. Eleřtirel dūřınme becerileri etkinliklerini kazandırmada öğretmenlere büyük sorumluluklar dūřmektedir. Dolayısıyla bu eğitimi verecek öğretmenlerin eleştirel dūřınme becerilerini kazanabilmeleri ve eleştirel dūřınme eğitimi verebilmeleri için, kendi uzmanlık alanlarında dūřınme becerilerini temel alan öğretim etkinliklerine yönelik hizmet içi kurslar düzenlenmelidir. Öğretmenler için programda yer alan becerilerin kazandırılmasına yönelik sınıf yönetiminin sağlanmasına ve eleştirel dūřınme becerilerinin kazandırılmasına yönelik eğitim seminerleri verilmelidir. Eleřtirel dūřınme becerilerinin öğrenciye kazandırılabilmesi için sınıfın fiziksel koşulları ideal duruma getirilmelidir.

Erdoğan (2009); “İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde Proje Tabanlı Öğrenmenin Ders Başarısı ve Sınıf Atmosferine Etkisi” adlı araştırmasında, Sosyal Bilgiler öğretiminde proje tabanlı öğrenmenin öğrenenlerin Sosyal bilgiler ders başarıları ve sınıf atmosferi üzerine etkisi incelemiştir. Araştırma, deneysel bir çalışma olup, kontrol gruplu ön test- son test yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma, 2007-2008 II. yarıyılında İzmir Konak Murat Reis İlköğretim Okulu’nda

öğrenim gören ilköğretim 5. sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada deney ve kontrol grupları olmak üzere iki grup ile çalışılmıştır. Çalışmada, deney grubunda, proje tabanlı öğrenmeye dayalı bir yöntem izlenirken, kontrol grubunda geleneksel yöntem kullanılmıştır. Araştırma ön test ve son testlerin uygulanması ile beraber beş hafta sürmüştür. Çalışmada veri toplama aracı olarak Sosyal Bilgiler başarı testi ve sınıf atmosferi ölçeği kullanılmıştır. Sınıf atmosferi ölçeğinin, sınıfın büyüklüğü, öğretmenin etkisi ve sınıf düzeni olmak üzere üç alt boyutu bulunmaktadır. Araştırmanın alt problemlerini test etmek için, veri toplama araçlarından elde edilen nicel veriler değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Nicel veriler, SPSS istatistik programında yer alan bağımlı ve bağımsız gruplar için t testi kullanılarak değerlendirilmiştir. Yapılan nicel analizler sonucunda; elde edilen sonuçlar şu şekilde ifade edilmiştir: Proje tabanlı öğrenmenin deney grubu öğrencilerinin; Sosyal Bilgiler başarı düzeylerinin arttığı görülmüştür. Sınıf atmosferi ölçeğinin, sınıfın büyüklüğü ve öğretmenin etkisi alt boyutlarında, deney ve kontrol grubu son test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmazken; sınıf düzeni alt boyutunda ise gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ölçeğin genel puanına bakıldığında ise yine gruplar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Ayrıca deney grubunun Sosyal Bilgiler ön test ve son test puanları arasında son test lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Şahin (2010); Bu araştırmanın amacı 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlerin kazandırılması sürecine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu araştırma tarama modelinin kullanıldığı nitel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubu 2008-2009 eğitim-öğretim yılında Kütahya ili merkezindeki 13 ilköğretim okulu ve 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinden, maksimum çeşitlilik örnekleme yoluyla seçilmiş 22 katılımcı öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veriler 22 katılımcı öğretmen ile görüşme formu yoluyla, yüz yüze görüşmeler yapılarak elde edilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi ve betimsel analiz yaklaşımı kullanılmıştır. Verilerin analizinden, katılımcı öğretmenlerin, değerleri toplum tarafından kabul edilen, davranışlara ve hayata yön veren, iyi vatandaş yetiştirmede önemli görülen unsurlar olarak tanımladığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca katılımcı öğretmenlerin çoğu, öğrencilerde sağlam bir kişilik

yapısı oluşturmak, onları geleceğe hazırlamak ve değer yozlaşmasının önüne geçmek gibi nedenlerden dolayı değerlerin açık bir şekilde programa konulmasını uygun bulmaktadır. Katılımcı öğretmenler değer öğretimi sürecinde kendi rollerini model olmak olarak tanımlamış ve kendileri dışındaki en etkili kurumun aile olduğunu belirtmektedir. Katılımcı öğretmenlerin çoğu değerlerin öğrenme alanlarıyla ilişkilendirilmesi yoluyla öğretilmesini, süreci organize ettiği ve kalıcı öğrenmeye neden olduğu için uygun bulmaktadır. Okulda verilen değerler ile ailede, çevrede ve medyada verilen değerlerin çatışması, öğretmenlerin program hakkında eksik bilgi sahibi olması değerlerin öğretimini güçleştiren durumlardır. Katılımcı öğretmenlerin hiçbirisi değerler ve öğretimi ile ilgili bir bilgilendirme almamıştır. Katılımcı öğretmenler değerlerin öğretiminde en çok rol oynama, drama, beyin fırtınası gibi yöntemleri kullandıklarını belirtmişlerdir. Ancak katılımcı öğretmenlerin tamamına yakınının değer analizi, değer açıklama gibi değer eğitimi yaklaşımlarından hiç birini kullanmadıkları ve bunlar hakkında bilgi sahibi olmadıkları görülmektedir. Katılımcı öğretmenler öğrencilerin değerleri içselleştirmeleri ve değerlere uygun davranmaları gerektiği düşünmektedir. Bunun için aile ve çevrenin değerleri desteklemesi, öğrencilerin değerlerin önemini anlaması gerektiğini düşünmektedirler.

Öztürk (2011); Sosyal bilgiler öğretiminde projeye dayalı öğrenme yaklaşımının öğrencilerin başarısına, derse yönelik tutumlarına ve görüşlerine etkisi adlı araştırmasında Sosyal Bilgiler dersi, Ülkemiz ve Dünya ünitesinin öğretiminde projeye dayalı öğrenme yaklaşımının öğrencilerin akademik başarısı, derse yönelik tutumlarına ve sürece ilişkin görüşleri üzerinde etkili olup olmadığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmanın katılımcılarını, 2010-2011 eğitim ve öğretim yılı ikinci döneminde Ankara ili Mamak ilçesi Demirlibahçe İlköğretim Okulu'nda eğitim gören 6/B (deney grubu) ve 6/A (kontrol grubu) sınıfı öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada hem nicel hem de nitel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanılmasına imkân sağlayan karışık araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında 2x2'lik ön test-son test kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Deney grubundaki öğrencilerle Ülkemiz ve Dünya ünitesi PDÖY (Projeye Dayalı Öğrenme Yaklaşımı) ile kontrol grubunda ise aynı ünite müfredatın gerektirdiği yaklaşım ile işlenmiştir. Proje çalışmalarına yardımcı olması amacıyla

araştırmacı tarafından diğer araştırmalardan derlenerek hazırlanan Bireysel Proje Hazırlama Kılavuzu Grup Proje Hazırlama Kılavuzu ve Öğretmen Proje Hazırlama Kılavuzu kullanılmıştır. Araştırma Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Yıllık Planına göre Ülkemiz ve Dünya ünitesinin işlendiği beş hafta süresince yürütülmüş ve ön test, son test, görüşme gibi veri toplama süreçleri için iki hafta süre kullanılmıştır. Proje gruplarının oluşturulması sürecinde Kişisel Bilgi Formu ve Grasha-Reichmann Öğrenme Stilleri Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada her iki gruba da Akademik Başarı Testi ve Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 18.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. İstatistiklerde kullanılan anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır. Araştırmanın nicel kısmından elde edilen bulgulara göre PDÖY ile öğretimin müfredatın gerektirdiği yöntemlere göre Sosyal Bilgiler dersinde öğrenci başarısını artırmada etkili olmadığı fakat tutumlarını arttırmada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın nitel kısmı ile ilgili olarak süreç hakkında öğrenci ve veli görüşlerini almak amacıyla Öğrenci Görüşme Formu ve Veli Görüşme Formu kullanılmıştır. Görüşmelerin gerçekleştirildiği deney grubu öğrencileri (10 öğrenci) ve veliler (10 veli) maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemine göre tespit edilmiştir. Görüşme sorularından elde edilen verilerle yapılan analizler sonucunda; deney grubu öğrencileri ve öğrenci velilerinin proje çalışmasıyla ilgili olarak olumlu görüş ve düşünceler geliştirdikleri belirlenmiştir. Araştırma sonunda PDÖY'nin uygulanması sürecinde uygulayıcıların göz önünde bulundurması gerekenler ve ileriki araştırmalara yönelik tavsiyelerde bulunulmuştur.

Yiğit (2011); Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının teknoloji okuryazarlığı düzeylerinin ve teknoloji ile bütünleştirilmiş sosyal bilgiler öğretimine yönelik görüşlerinin belirlenmesi çalışmasının temel amacı geleceğin vatandaşlarının yetişmesine katkı sağlayacak ve teknoloji çağının vatandaşlarını yetiştirecek olan sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının teknoloji okuryazarlık düzeylerinin ve teknoloji ile bütünleştirilmiş sosyal bilgiler öğretimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının teknoloji okuryazarlığı düzeylerinin artırılmasına yönelik ve ITEA (2007) tarafından belirlenmiş olan Teknoloji Okuryazarlığına ilişkin kazanımlara uygun olarak geliştirilmiş olan Teknoloji

Eğitimi Programının uygulandığı grup (deney grubu) ile bu programının uygulanmadığı grup (kontrol grubu) arasında teknoloji okuryazarlığı açısından karşılaştırma yapılacak olması ve buna ek olarak çalışmanın Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının teknoloji ile bütünleştirilmiş Sosyal Bilgiler öğretimine ilişkin görüşleri ile de desteklenecek olması dolayısıyla araştırmada karma yöntemin kullanıldığı açıklayıcı desenden yararlanılmıştır. Araştırmanın nicel verileri deneme modellerinden ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen, nitel veriler ise yarı yapılandırılmış görüşme ve doküman analizi teknikleri ile toplanmıştır.

Araştırma bulgularına dayalı olarak ortaya çıkan sonuçlar şöyle sıralanabilir:

1. Deney ve kontrol grubunda bulunan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Teknoloji Okuryazarlığı Ölçeğinin bütününden aldıkları son test puanlarının aritmetik ortalamaları arasında deney grubunun lehinde olmak üzere anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.
2. Deney ve kontrol grubunda bulunan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Teknoloji Okuryazarlığı Ölçeğinin Teknolojik Yaşama Yönelik Beceriler boyutundan aldıkları son test puanlarının aritmetik ortalamaları arasında deney grubunun lehinde olmak üzere anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.
3. Deney ve kontrol grubunda bulunan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Teknoloji Okuryazarlığı Ölçeğinin Teknolojinin Doğası boyutundan aldıkları son test puanlarının aritmetik ortalamaları arasında deney grubunun lehinde olmak üzere anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.
4. Deney ve kontrol grubunda bulunan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Teknoloji Okuryazarlığı Ölçeğinin Tasarlanmış Dünya boyutundan aldıkları son test puanlarının aritmetik ortalamaları arasında deney grubunun lehinde olmak üzere anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konulmuştur.
5. Deney ve kontrol grubunda bulunan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Teknoloji Okuryazarlığı Ölçeğinin Tasarım boyutundan aldıkları son test

puanlarının aritmetik ortalamaları arasında deney grubunun lehinde olmak üzere anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

6. Deney ve kontrol grubunda bulunan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Teknoloji Okuryazarlığı Ölçeğinin Teknoloji ve Toplum boyutundan aldıkları son test puanlarının aritmetik ortalamaları arasında deney grubunun lehinde olmak üzere anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada toplanan nitel veriler de yukarıda maddeler halinde verilen sonuçları destekler niteliktedir. Bu çerçevede nitel ve nicel verilerin analiz edilmesi neticesinde, teknoloji eğitimi programının teknoloji okuryazarlığı düzeyinde istatistiksel açıdan manidar olmak üzere, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının;

- a) Teknoloji okuryazarlığı düzeylerinin yükselmesini
- b) Teknoloji okuryazarlığının alt boyutu olan teknolojik yaşama yönelik becerilerinin gelişmesini
- c) Teknoloji okuryazarlığının alt boyutu olan teknolojinin doğasına ilişkin bilgilerinin artmasını
- d) Teknoloji okuryazarlığının alt boyutu olan tasarlanmış dünyaya ilişkin okuryazarlık düzeylerinin gelişmesini
- e) Teknoloji okuryazarlığının alt boyutu olan tasarıma dair beceri düzeylerinin yükselmesini
- f) Teknoloji okuryazarlığının alt boyutu olan teknoloji ve topluma ilişkin bilgilerinin artmasını, olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Ulaşılan sonuçlardan yola çıkılarak, çalışma kapsamında geliştirilmiş olan teknoloji eğitimi programı aracılığıyla, öğrencilerin teknoloji okuryazarlığı için gerekli olan bilgi, tutum ve davranışlarının geliştirilmiş olduğunun söylenmesi mümkündür.

Özer (2012); “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Çizgi Filmlerin Kullanımı” adıyla hazırlanan çalışmasının temel amacı, Sosyal Bilgiler öğretimde çizgi filmlerin

kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına etkisinin belirlenmesi ve değerlendirilmesidir. Sosyal Bilgiler öğretiminde çizgi film kullanmanın öğrencilerin akademik başarısına etkisini belirlemek için 7. sınıf Sosyal Bilgiler programının içerisinde yer alan Ülkeler Arası Köprüler, ünitesi Birinci Dünya Savaşı ve Çanakkale de Mustafa Kemal konusu seçilmiş ve bu kapsama uygun olan Çanakkale Geçilmez çizgi filmi kullanılmıştır. Araştırma ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen (ÖSKD) modelinde tasarlanmıştır. Araştırma 2011-2012 öğretim yılı Niğde ili merkez ilçesi Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda, iki ayrı sınıfta 70 kişiden oluşan örneklem üzerinde ön test - son test olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada 7. Sınıf Sosyal Bilgiler programında yer alan Ülkeler Arası Köprüler ünitesi, Birinci Dünya Savaşı ve Çanakkale de Mustafa Kemal konusu deney grubuna öğretim materyali olarak çizgi film izletilmiş, kontrol grubuna ise çizgi film izletilmeden geleneksel yöntemle yani anlatım metodu kullanılarak ders anlatılmıştır. Araştırmada hedeflenen verilere ulaşabilmek adına Ülkeler Arası Köprüler, Birinci Dünya Savaşı ve Çanakkale de Mustafa Kemal konusu kapsamı dahilinde araştırmacı tarafından, ön test ve son testinde uygulanmış olan dört seçenekli çoktan seçmeli 20 sorudan oluşan başarı testi kullanılmıştır. Başarı testinde OKS ve SBS de çıkmış sorulardan faydalanılmıştır. Araştırmanın alt problemleri SPSS programı ile analiz edilmiştir. Analiz yorumlarında t testinden faydalanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre sosyal bilgiler öğretiminde çizgi film izleterek ders işlemenin öğrencilerin akademik başarılarını artırmada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Elvan (2012); Bu araştırma, ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin Yeryüzünde Yaşam ünitesinde geçen kavram yanlışlarını tespit etmek ve bu yanlışların giderilmesinde çalışma yapraklarının etkililiğini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen modeli kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak 28 soruluk kavram başarı testi kullanılmıştır. Çalışmanın alt problemlerinin analiz edilmesinde; frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma değerleri ile t testi ve kovaryans analizi kullanılmıştır. Deney grubu ile dersler kavram yanlışlarını gidermeye yönelik hazırlanan çalışma yaprakları ile işlenirken, kontrol grubu ile dersler çalışma yaprağı kullanılmaksızın programda öngörüldüğü şekliyle işlenmiştir. Araştırma sonucunda çalışma yaprakları

kullanılarak işlenen derslerin, çalışma yaprağı kullanılmaksızın programda öngörüldüğü şekliyle işlenen derslere göre kavram yanlışlarını gidermede daha anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatür taramalarında ulaşılan kavram yanlışlarına ek olarak ilk kez bu çalışma ile ithalat ve ihracat kavramlarında da öğrencilerde yanlış olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kan (2012); “ Sosyal Bilgiler Dersinde Bireysel ve Grupla Zihin Haritası Oluşturmanın Öğrenci Başarısına, Kalıcılığa ve Öğrenmedeki Duyuşsal Özelliklere Etkisi” çalışmasının amacı, Sosyal Bilgiler dersinde bireysel ve grupla zihin haritası oluşturmanın öğrenci başarısına, kalıcılığa; derse ilişkin tutuma, motivasyona etkilerini belirlemektir. Aynı zamanda, yapılan uygulamalara dönük olarak, sürece ilişkin algıları ortaya çıkarmak da hedeflenmiştir. Araştırma, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Elazığ ilinde İstiklal İlköğretim Okulunda altıncı sınıf öğrencileri üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada iki deney biri de kontrol grubu olmak üzere üç grup bulunmaktadır. Deney I grubunda bireysel zihin haritası, deney II grubunda ise grupla zihin haritası uygulanmıştır. Uygulamalar Sosyal Bilgiler dersinde “Ülkemizin Kaynakları” ünitesinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nicel ve nitel araştırma desenleri bir arada kullanılmıştır. Araştırmanın verileri başarı testi, tutum ve motivasyon ölçekleri, gözlem ve görüşme formlarıyla toplanmıştır. Araştırmanın nicel boyutu ön test-son test kontrol gruplu deneysel desene uygun olarak yürütülmüştür. Nitel boyutta ise uygulama sonrasında deney gruplarının her birinden seçilen öğrencilerle ve uygulama öğretmenleriyle görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca uygulama süresince gözlemler yapılmış ve her hafta öğrencilerden düzenli olarak öğrenme günlükleri toplanmıştır. Nicel verilerin analizinde SPSS-16 istatistik programı, nitel verilerin analizinde ise N-VIVO-8 programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, grupla zihin haritası yönteminin kullanıldığı deney II grubu öğrencilerinin geleneksel yöntemin kullanıldığı kontrol grubu öğrencilerine göre daha başarılı oldukları görülmüştür. Her üç grubun kalıcılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir. Grupların toplam tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmemiştir. Deney I ve deney II gruplarının tutum puanlarının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin ilgi alt boyutunda deney I grubunun tutum puanı kontrol grubunun tutum puanından

daha yüksek çıkmıştır. Grupların motivasyon toplam puanlarının istatistiksel açıdan farklılaşmadığı; ancak içsel motivasyon alt boyutunda deney I ve deney II gruplarının lehine bir farkın ortaya çıktığı görülmüştür. Araştırmanın nitel boyutunda ise gerek bireysel gerekse grupla zihin haritası uygulamaları sonucunda yedi tema ortaya çıkmıştır. Bu temalar, uygulamanın nasıl yapılması gerektiği, uygulama için nelerin gerektiği, uygulamanın beğenilen yönleri, uygulamada yaşanan problemler, uygulamanın yararları, uygulama sonucunda ortaya çıkan duyuşsal durum, uygulamanın tekrar yapılması biçimindedir. Ortaya çıkan bu temalar ve gerçekleştirilen kodlamalar araştırmanın nicel ve nitel sonuçlarının birbiriyle paralel olduğunu göstermiştir. Çünkü araştırmanın her iki boyutunda birbirini destekler sonuçlara ulaşılmıştır. Bu bağlamda gerek bireysel gerekse grupla zihin haritası uygulamalarının ilköğretimin birinci ve ikinci kademelerinde daha fazla kullanılması önerilmiştir. Böylece zihin haritası tekniğinin olumlu etkilerinden daha fazla yararlanmak söz konusudur. Daha çok katılımcının bulunduğu ve daha uzun uygulama süreli çalışmaların yapılması önerilmektedir. Yine, farklı ders ve konular kapsamında da benzer çalışmaların yürütülmesi ve yine benzer çalışmaların bilgisayar destekli biçimde de gerçekleştirilmesi önerilmiştir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde, genelde deneysel yöntemin kullanıldığı gözlemlenmiş, uygulanan çeşitli yöntem ve tekniklerin sosyal bilgiler dersine olumlu katkı yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

Toklucu (2013) “İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemi ile Dizgeli Eğitimin 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Başarıya, Kalıcılığa ve Tutuma Etkisinin Karşılaştırılması” araştırmasını, ilköğretim 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Yaşadığımız Yer” ünitesinin öğretiminde işbirliğine dayalı öğrenme yöntemi, dizgeli eğitim ve yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının öğrenci başarısına, kalıcılığa ve tutuma etkisini belirlemek amacıyla yapmıştır. Araştırma Kırşehir ili, A İlköğretim Okulu ve B İlköğretim Okulu 4. sınıfta okuyan dört sınıfta gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Deney-1 grubunda işbirliğine dayalı öğrenme yöntemi, deney-2 grubunda dizgeli eğitim, kontrol-1 ve kontrol-2 grubunda ise yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı uygulanmıştır. Verilerin elde edilebilmesi için Sosyal Bilgiler Başarı Testi

geliştirilmiş, Kurnaz (2000) tarafından geliştirilen Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeğinden yararlanılmış ayrıca kalıcılık testi kullanılmıştır. Ölçme araçlarından Sosyal Bilgiler Başarı Testi ile Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği deney ve kontrol gruplarına ön test ve son test olarak, kalıcılık testi ise araştırma bittikten 4 hafta sonra uygulanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 15 programından yararlanılmış ve veriler $p=0.05$ anlamlılık düzeyinde karşılaştırılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test puanları elde edildikten sonra grupların ortalama puanları ve puan dağılımlarının standart sapmaları hesaplanmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre, işbirliğine dayalı öğrenme yönteminin ve dizgeli eğitimin öğrencilerin akademik başarılarını, Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumlarını artırmada ve öğrencilerin edindikleri bilgilerin kalıcılığında etkili olduğu, ancak öğrencilerin cinsiyetlerinin akademik başarı, tutum ve kalıcılıkta etkili olmadığı tespit edilmiştir. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının kontrol-1 ve kontrol-2 grubunda öğrencilerin akademik başarılarını artırmada etkili olduğu ancak; Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumlarını geliştirmede olumsuz yönde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının kontrol-1 grubunda öğrencilerin edindikleri bilgilerin kalıcılığında etkili olduğu, ancak kontrol-2 grubunda öğrencilerin edindikleri bilgilerin kalıcılığında etkili olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin cinsiyetlerinin akademik başarılarına ve kalıcı öğrenmeye etkisi olmadığı bulunmuştur. Deney ve kontrol gruplarının akademik başarı son test puanlarının birbirinden anlamlı düzeyde farklı olmadığı, işbirliğine dayalı öğrenme yönteminin, dizgeli eğitim ve yapılandırmacı öğrenme yaklaşıma göre öğrenci tutumlarında daha etkili olduğu sonucu elde edilmiştir. İşbirliğine dayalı öğrenme yöntemi ve dizgeli eğitimin yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre öğrencilerin edindikleri bilgilerin kalıcılığında daha etkili olduğu tespit edilmiştir.

2.2. Güncel Olaylarla İlgili Yapılan Araştırmalar

Anderman ve Johnston (1994), “Ergenlik Çağındaki Gençlerin Güncel Olay Bilgileri Üzerindeki Güdüleyici Etmenler” başlıklı bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. Araştırma, öğrencilerin amaçları, öz yeterlik inançları ve haber araştırma davranışı ile güncel olay bilgileri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonucunda lisede başarı puanı ile haber araştırma arasında olumlu ilişki bulunurken;

ortaokulda aynı ilişkiye rastlanmamıştır. Tüm örneklem grubunda uzmanlık ve performans amaçları haber araştırma davranışı ve öz yeterlik inancında dolaylı bir etki oluşturmuştur.

Wilson ve diğerleri (1999) tarafından gerçekleştirilen araştırmada “Güncel olay yaratan konular, medyanın geniş biçimde odaklandığı konular Sosyal Bilgiler programının bir parçası mıdır” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu soru, anketler ve görüşmelerle Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin görüşleri alınarak yanıtlanmaya çalışılmıştır. Araştırma kapsamındaki öğretmenlerin yarısından çoğu ankette Clinton ile ilgili günlük haberlere yönelik öğretim yaptıklarını belirtmişlerdir. Güncel olaylarla ilgili öğretim yapmayan öğretmenlerin gösterdikleri gerekçe ise konunun programla ilgili olmamasıdır.

Haas ve Laughlin (2000) “Güncel Olayların Öğretimi: Sosyal Bilgilerdeki Yeri” başlıklı bir araştırma gerçekleştirmiştir. Araştırmada Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi’ne üye öğretmenlerin sınıflarında güncel olaylara yer verme durumları ele alınmıştır. Araştırmada konseye üye 598 öğretmene anket uygulanmıştır. Araştırma ile öğretmenlerin Sosyal Bilgiler dersi öğretimlerinde güncel olaylara yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kabapınar ve Baysal (2004), Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde gazete haberinin kullanıldığı bir öğretim tasarlanması ve değerlendirilmesi amacıyla nitel araştırma yönteminin ilkeleri çerçevesinde bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. Araştırma sonucunda, gerçek yaşama yönelik öğretim ortamı hazırlandığında öğrencilerin, sorunların çözülmesinde, farklılıkların tanınmasında etkin bir biçimde rol alabilecekleri, böylelikle öğrencilerin hem yaşamın içinden gelen sorunlarla tanışacakları, hem de bu sorunların nasıl çözümleneceğine ilişkin, ders kitabı yazarı ve öğretmen gibi kişilerin yönlendiriciliğinden uzak, kendi bakış açılarını, kendilerinin oluşturacağı ortaya konulmuştur.

Arın (2006) “Tarafından Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Kullanımının Öğrencilerin Başarılarına ve Hatırlama Düzeylerine Etkisi” adlı

araştırmasını, deneme modellerinden “ön test- son test kontrol gruplu model”e göre gerçekleştirmiştir. Araştırmanın sonucunda, güncel olayların kullanımının uygulamanın yapıldığı deney grubu öğrencilerinin akademik başarılarına ve hatırd tutma düzeylerine kontrol grubu öğrencilerine göre olumlu etki ettiği ayrıca deney grubu öğrencilerinin, güncel olayların kullanımı ile ilgili olumlu görüş bildirdiklerini söylemiştir.

Deveci (2007) tarafından Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin güncel olaylardan yararlanma durumlarını belirlemek üzere gerçekleştirilen çalışmada, Sosyal Bilgiler öğretmenleri ile görüşme yapılmıştır. Araştırma sonucunda Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin derste güncel olayların kullanılmasının yararına inandıkları, güncel olayların öğretiminde en çok gazete ve televizyon gibi kaynakları kullandıkları, derste güncel olaylara konuya göre, yeri ve zamanı geldiğinde yer verdikleri, güncel olayların öğretimi sırasında daha çok soru-yanıt, araştırma ödevi, tartışma ve canlandırma gibi yöntem ve tekniklerini kullandıkları, güncel olayların öğretimi sırasında öğrenciler ve ailelerden kaynaklanan sorunlar yaşadıkları yönünde bulgular elde edilmiştir.

Ünlüer (2008) “Sosyal Bilgiler Dersinde Gazete Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Tutumlarına Etkisi” başlıklı çalışmada karma yöntemle yer vermiştir. Çalışmada, deney grubunda Sosyal Bilgiler dersi gazete kullanılarak hazırlanmış ders materyalleri ile işlenerek, deney ve kontrol grubunda deney öncesi ve sonrası testler uygulanmıştır. Deney grubundaki öğrencilerin gazete kullanılarak gerçekleştirilen Sosyal Bilgiler öğretime ilişkin görüşlerini almak amacıyla görüşme yapılmıştır. Araştırma sonucunda gazete kullanılarak öğretim yapılan deney grubu ile geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarıları ve derse ilişkin tutumları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Gedik (2008) “Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel Olaylar” adlı çalışmada ilköğretim 4-7. Sınıf öğrencilerinin kitle iletişim araçlarını kullanma durumları, güncel olaylara ilişkin görüşleri ve farkındalık düzeyleri tespit edilmeye

çalışılmış, sonuç olarak ilköğretim sosyal bilgiler öğrencilerinin kitle iletişim araçlarını yeterince etkin bir şekilde kullanamadıkları, sosyal bilgiler derslerinde güncel olaylardan etkili bir şekilde faydalanamadıkları, sosyal bilgiler öğretmenlerinin güncel olay materyallerinden yararlanma düzeyinin oldukça düşük olduğunu söylemiştir.

Demirkaya Gedik (2008) “Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Güncel Konular” adlı araştırmasında, ders kitaplarında güncel konuların bulunma düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve içerik analizi yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 4, 5, 6 ve 7. sınıflar için 2006-2007 eğitim-öğretim yılında ilköğretim okullarında kullanılmış olan 11 Sosyal Bilgiler ders kitabı oluşturmuştur. Araştırmanın sonucunda Sosyal Bilgiler ders kitaplarında çeşitli güncel olaylara, güncel sorunlara ve güncel kişilere önemli ölçüde yer verildiği görülmüştür.

Gürkan (2009) “Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel Olaylar: İlköğretim Dördüncü ve Beşinci Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel Olayları Ele Alış Biçimlerinin Değerlendirilmesi” adlı araştırmasında, 2007-2008 öğretim yılında ilköğretim dördüncü ve beşinci sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersinde güncel olayları ele alış biçimlerini değerlendirmek amacıyla, tarama modelinde betimsel bir çalışma yapmış, sonuç olarak, araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal bilgiler dersinde güncel olayları ele aldıkları söylenebilir, demiştir.

Bayır’ın (2010); “İlköğretim Beşinci Sınıfta Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olaylardan Yararlanmanın Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerilerine Etkisi” adlı araştırmasında karma yöntem çeşitlerinden biri olan baskın-daha az baskın desen kullanılmış ve araştırma bu çerçevede gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın nicel verileri deneme modellerinden ön test-son test kontrol gruplu model, nitel verileri ise yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Araştırmaya ilişkin uygulama, 2009-2010 öğretim yılının güz döneminde Eskişehir Ticaret Borsası İlköğretim Okulu’nda deney ve kontrol grubu olarak belirlenen 5-A ve 5-B sınıflarında

gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak, öğrencilerin denkleştirilmesinde kişisel bilgiler formu, eleştirel düşünme becerilerini ölçmek için eleştirel düşünme becerisi ölçekleri, güncel olaylardan yararlanılarak hazırlanmış materyaller, ders planları ve gerçekleştirilen öğretimden sonra öğrencilerin görüşlerini almak amacıyla hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmayla ilgili nicel verilerin istatistiksel çözümlemelerinde SPSS paket programından yararlanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test ortalama puanları ve puan dağılımlarının standart sapmaları hesaplanmıştır. Gruplar arası karşılaştırmalarda t testinden yararlanılmış; anlamlılık düzeyi .05 olarak benimsenmiştir. Araştırmanın nitel verilerinin çözümlemesinde QSR-Nvivo 8 programından yararlanılmış ve betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, Sosyal Bilgiler dersinde güncel olaylardan yararlanılarak öğretim yapılan deney grubu ile güncel olaylardan yararlanılmadan öğretim yapılan kontrol grubunda öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinden analiz, değerlendirme, çıkarım ve yorumlama becerileri arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunurken, eleştirel düşünme becerilerinden açıklama ve öz düzenleme becerileri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Sosyal Bilgiler dersinde güncel olaylardan yararlanılarak yapılan öğretimden sonra deney grubundaki öğrencilerin güncel olaylardan yararlanmaya ilişkin genellikle olumlu görüş belirttikleri görülmüştür. Öğrenciler güncel olayları yeni haberler, yaşanan olaylar, haberlerin medyadan aktarılması, eğlenceli ve üzücü haberler biçiminde tanımlarken; güncel olayların Sosyal Bilgiler dersine katkısını ise derse olan ilgiyi artırması, dersi daha eğlenceli hale getirmesi, akademik başarıyı artırması olarak belirtmişlerdir. Öğrenciler güncel olayların Sosyal Bilgiler, Fen ve Teknoloji, Türkçe, Matematik ve İngilizce derslerinde kullanılabileceğini dile getirmişlerdir. Güncel olayların kullanımına ilişkin haber bulma, haber okuma, haberleri tartışma, haber inceleme, haberleri canlandırma, haber haritası kullanma vb. etkinliklerle ilgili olumlu ya da olumsuz olarak görüşlerini belirtmişlerdir. Öğrenciler bu süreçte öğrenciden ve öğretmenden kaynaklı kimi sorunlar yaşadıklarını dile getirmişler; gazetelerinin sınıflandırılması, sınıf gazetesi oluşturma ve güncel olayların her derste kullanılmasına ilişkin öneriler getirmişlerdir.

Canbulat (2011) “İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinin Öğrenme-Öğretme Sürecinde Güncel Haber Kaynaklarından Yararlanılmasına Yönelik Örnekler” adlı araştırmasında “Sosyal Bilgiler dersinin temel amacı olan çocuğun toplumsallaşması ve iyi bir vatandaş haline gelmesini sağlamada gazetelerden yararlanmak oldukça etkili bir yöntem” olduğunu belirtmektedir.

Türkiye’de güncel olaylardan yararlanılmasına ilişkin yapılan çalışmalar incelendiğinde, bu çalışmalarda genel olarak deneysel yöntemlerin kullanıldığı, görüşme yoluyla da veri toplandığı görülmüştür. Yine, bu araştırmalarda gazeteler, ders kitapları vb. kaynaklar güncel olaylar bakımından incelenmiştir. Yapılan araştırmalarda güncel olaylardan yararlanılmasına ilişkin olumlu sonuçlara ulaşılmıştır.

Yapılan araştırmalar göz önüne alındığında ülkemizde Güncel Olayların Kullanımıyla ilgili az sayıda çalışma yapıldığı farkedilmiştir. Bu amaçla bu çalışmanın yapılması önemli görülmektedir.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

3.1 Araştırma Modeli

Araştırma deneysel desen modelinde gerçekleştirilmiştir. Deneysel model araştırmacının kontrolü altında değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkilerini keşfetmek için gözlenmek istenen verilerin üretildiği araştırma alanıdır (Büyüköztürk, 2000; Karasar, 2005). Deneysel model ile yapılan her araştırmada mutlaka bir karşılaştırma vardır. Bu belli bir şeyin kendi içindeki değişimleri ya da bu “şey”ler arası ayrımların karşılaştırılması anlamında olabilir (Karasar, 2005).

Araştırmada,” İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde güncel olayların öğrenci başarısına ve hatırd tutma düzeyine etkisini” sınamak amacıyla deneme modellerinden “ön test - son test kontrol gruplu model” uygulanmıştır. Ayrıca öğrencilere kişisel bilgi anketi de uygulandığından, araştırmada nicel ve nitel veri toplama teknikleri birlikte kullanılarak yöntem çeşitlemesine yer verilmiştir. Yöntem çeşitlemesi, aynı araştırma sorusunu yanıtlamak amacı ile birden fazla araştırma yöntemi ve tekniğinin kullanılması demektir. Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanılması, yöntem çeşitlemesi olarak ifade edilebilir (Türnüklü, 2001).

Araştırmanın nitel boyutunu, güncel olaylardan yararlanılarak yapılan öğretimden sonra deney grubundaki öğrencilerin güncel olaylardan yararlanmaya yönelik olarak görüşlerini belirlemek üzere yapılan görüşmeler oluşturmuştur.

3.2 Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evreni; İzmir ilindeki ilköğretim okullarında okuyan 5. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Araştırmada çalışma grubunu ise İzmir ilinde orta sosyo-ekonomik düzeydeki bir devlet ilköğretim okulu olan Buca Şehit Astsubay Ümit Başaran İlköğretim Okulu 5-B ve 5-D sınıfında öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma grubu seçilirken denek seçme yöntemlerinden yansız atama yöntemi benimsenmiş ve bu amaçla iki sınıf arasında kura çekilmiştir. Çekilen kura sonucunda 5-B deney grubu, 5-D sınıfı ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir. 26 öğrenci deney, 26 öğrenci kontrol grubunu oluşturmaktadır.

Deney ve kontrol grubunda araştırmaya katılan öğrenci dağılımı tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Deney ve Kontrol Grubunun Öğrenci Dağılımı

Grup	Şube	Kız Öğrenci Sayısı	Kız Öğrenci Yüzdesi	Erkek Öğrenci Sayısı	Erkek Öğrenci Yüzdesi	Toplam Öğrenci Sayısı
Deney Grubu	5-B	15	% 58	11	% 42	26
Kontrol Grubu	5-D	15	% 58	11	% 42	26
Araştırmaya Katılan Toplam Öğrenci Sayısı 52						

Deney Grubu: Deney grubunda yer alan sınıf, 26 ilköğretim beşinci sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Çocukların % 58’i kız, % 42’si erkek öğrenciden oluşmaktadır.

Kontrol Grubu: Deney grubunda yer alan sınıf 26 ilköğretim beşinci sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Çocukların % 58’i kız, % 42’si erkek öğrenciden oluşmaktadır.

3.3 Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama araçları olarak, grupların oluşturulmasında kullanılacak ‘Kişisel Bilgiler Formu’, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi akademik başarısını ölçen ‘Akademik Başarı Testi’ ve öğrencilerin güncel olayların kullanımına ilişkin görüşlerinin alınması için geliştirilen anket soru kullanılmıştır.

3.3.1 Kişisel Bilgiler Formu

Deney ve kontrol gruplarında yer alan deneklerin denkleştirilmesinde kullanılmak üzere dokuz sorudan oluşan kişisel bilgiler formu kullanılmıştır. Kişisel bilgiler formu önce taslak olarak hazırlanmış, hazırlanan taslak form uzman görüşlerine sunulmuş ve getirilen öneriler ışığında geliştirilerek forma son biçimi verilmiştir (EK 2). Kişisel bilgiler formunda öğrencilerin cinsiyeti, anne ve baba mesleği, haftalık harçlık miktarları, 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersi karne notları, özel dershaneden ya da öğretmenden özel ders alma durumu, anne ve babanın öğrenim durumu, ortalama aylık gelirlerine ilişkin sorulara yer verilmiştir.

3.3.2 Sosyal Bilgiler Dersi Akademik Başarı Testi

Akademik başarı testi, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarının değerlendirilmesi amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Bu testin amacı, öğrencilerin 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi 6. "Toplum için Çalışanlar" ünitesindeki konularla ilgili öğrenci davranışlarını ön test-son test ve kalıcılık testi şeklinde yoklayarak uygulanan yöntemlerden kaynaklanabilecek gruplar arası farklılıkları ortaya çıkarmaktır. Bu araştırma ile Sosyal Bilgiler dersinde güncel olayların akademik başarıya ve hatırd tutma düzeyine etkisi sınanmak istendiğinden programın amaçları doğrultusunda “ Toplum İçin Çalışanlar” ünitesinde öğrencilerin başarılarını ve hatırd tutma düzeylerini ölçmeye yönelik tüm konuları içeren 29 soruluk çoktan seçmeli başarı testi hazırlanmıştır (EK-4). Bu sorular madde analizinden sonra (EK-5, EK-6) sorulardan ayırt etme gücü .20’nin altında olan 6

sorudan 5 tanesi çıkarılarak 1 tanesi ise düzeltilip yeniden teste konularak toplam 25 soruluk dört seçenekli çoktan seçmeli başarı testi hazırlanmıştır (EK-8).

Testlerin kapsam geçerliliğinin sağlanması için testteki soruların tüm konu içeriğini örneklemesine ve kapsadığı soruların her birinin ölçmek istediği davranışı en iyi derecede ölçmesine (Tekin 2003) özen gösterilmiş ve uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu amaçla testler Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı'nda görevli akademisyenlere ve öğretmenlerin görüşlerine sunulmuş, bu görüşler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

"Toplum için Çalışanlar" ünitesinde bir kazanımın bilişsel alanın "yaratma" basamağında olduğu görülmüştür. Sönmez'in (2007) "yaratma" düzeyinde çoktan seçmeli test maddesi oluşturulmasının olası olmadığını belirtmesinden dolayı, başarı testinin sonuna uzman görüşü alınarak öğrencilerin bu kazanımı kazanıp/kazanmadığını ölçecek bir kompozisyon yazmaları istenmiştir. Bu kompozisyonun değerlendirilmesiyle ilgili Tablo-2'deki dereceli puanlama anahtarı oluşturulmuştur.

Tablo-2: Kompozisyon Dereceli Puanlama Anahtarı*

Puan	Açıklama
4	Yazılar kazanımla ilgili kavramların tam ve doğru olarak anlaşıldığını göstermektedir. Öğrenilenler günlük hayatla oldukça ilişkilendirilmiştir. Düşünce ve ifadeler, kurumların insan yaşamındaki yerini konusunda açık ve anlaşılır olarak aktarılmıştır.
3	Yazılar kazanımla ilgili kavramlarının genellikle doğru olarak anlaşıldığını göstermektedir. Öğrenilenler günlük hayatla yeterli düzeyde ilişkilendirilmiştir. Düşünce ve ifadeler, kurumların insan yaşamındaki yerini konusunda genellikle anlaşılır olarak aktarılmıştır.

Tablo 2'nin devamı

- 2** Yazılar kazanımla ilgili kavramlarının bazı hatalarla birlikte orta düzeyde anlaşıldığını göstermektedir. Öğrenilenler günlük hayatla sınırlı düzeyde ilişkilendirilmiştir. Yazılarda, kurumların insan yaşamındaki yeri konusunda yeterince açık ve anlaşılır olmayan düşünce ve ifadelerle aktarılmıştır.
- 1** Yazılar kazanımla ilgili kavramlarının zayıf düzeyde anlaşıldığını göstermektedir. Öğrenilenler günlük hayatla yeterince ilişkilendirilememiştir. Yazı, kurumların insan yaşamındaki yeri konusunda açık ve anlaşılır olarak aktarılmamıştır.
- 0** Sorunun boş bırakılması halinde verilecek puandır.

**Erduran-Avcı'nın (2007) doktora tezinde yer alan "Fen Günlüğü İçin Bütünsel Dereceli Puanlama Anahtarından" uyarlanarak hazırlanmıştır.*

Araştırmada kullanılan başarı testinin geliştirilmesinde aşağıdaki adımlar izlenmiştir:

- Ünitelerdeki kazanımlar belirlenmiştir.
- Belirtke tablosu hazırlanmıştır.
- Kazanımları ölçecek test maddeleri için alan yazın taraması yapılarak; Milli Eğitim Bakanlığı sınavları, özel yayınevi test kitapları ve deneme sınavları incelenmiş test madde havuzu oluşturulmuştur.
- Oluşturulan sorular alan uzmanlarının görüşüne sunulmuştur¹.

¹ Doğan DUMAN
Duygu ÇETİNGÖZ
Banu ÇULHA ÖZBAŞ
Tuncay CANBULAT
Yasin AKAY

- Uzman görüşlerine göre düzeltmeler yapılmış ve test maddeleri ön uygulama yapılacak hale getirilmiştir.

Hazırlanan başarı testi Buca ilçesinde 3 farklı okulda öğrenim gören 136 öğrenciye uygulanmış, uygulama sonuçlarının formüllere aktarılması ile “Toplum İçin Çalışanlar” ünitesinin başarı testinin güvenirlik katsayısı .80 olarak hesaplanmıştır. Bulunan değer testin güvenirliği için yeterli görülmüştür.

3.3.3 Öğrencilerin güncel olayların kullanımına ilişkin görüşleri anketi

Öğrencilerin güncel olayların kullanımına ilişkin görüşlerini almak amacıyla bir anket soru hazırlanmıştır. Deney grubu öğrencilerine uygulanacak olan bu anket ile öğrencilerin güncel olayların kullanımına ilişkin görüşleri, güncel olayların kullanımı kapsamında sınıflarında yapılan etkinlikler konusundaki farkındalıkları belirlenmeye çalışılmıştır (EK-10).

3.4 Araştırmanın Uygulama Basamakları

Araştırmanın uygulama süreci; deneysel işlem öncesi, deneysel işlem ve deneysel işlem sonrası süreç basamakları şeklinde açıklanmıştır.

3.4.1. Deneysel İşlem Öncesi Süreç Basamakları

1. Araştırmanın örneklemini oluşturmak için İzmir Buca Şehit Astsubay Ümit Başaran İlköğretim Okulu seçilmiş ve İzmir Valiliği ile İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinden gerekli izinler alınmıştır (EK: 1).

2. Araştırmaya 2011-2012 öğretim yılının ikinci döneminde İzmir Buca Şehit Astsubay Ümit Başaran İlköğretim Okulu’na devam eden 5-B ve 5-D öğrencileri katılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının belirlenmesinde, yansız atama yöntemi benimsenmiş ve bu amaçla 5-B ve 5-D sınıfları arasında kura çekilmiştir. Çekilen

kura sonunda, 5-B sınıfı deney grubu, 5-D sınıfı öğrencileri kontrol grubu olarak belirlenmiştir.

3. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencileri denkleştirmek için öğrencilerin başarı testinden aldıkları puanlar ve kişisel bilgi anketi kullanılmıştır. Araştırma kapsamındaki deneklerin denkleştirilmesi amacıyla uygulanan kişisel bilgiler anketine göre, ankete verdikleri yanıtlar bakımından dengi bulunmayan öğrenciler araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Ankette belirlenen özellikler göz önünde bulundurularak birinde 28, diğerinde 27 öğrencinin bulunduğu her iki sınıftan 26’şar öğrenci olmak üzere toplam 52 öğrenci denkleştirilmiştir.

4. Güncel olaylardan yararlanılmasına ilişkin ders planlarının ve öğrenme materyallerinin geliştirilmesi sürecinden önce, “Toplum İçin Çalışanlar” ünitesinin kazanımları belirlenmiştir. Kazanımlar belirlendikten sonra onların öğrencilere kazandırılması için işlenecek olan derslerin planları ve ders sırasında kullanılacak olan güncel olaylardan yararlanılmasına ilişkin çalışma kâğıtları, powerpoint sunumları, gazete haberleri vb. öğrenme materyalleri hazırlanmıştır. Bu materyallerin hazırlanmasında, sözü edilen materyallerin 5. sınıf Sosyal Bilgiler Programının kazanımlarını gerçekleştirecek, güncel olaylardan yararlanılmasına ilişkin yöntem ve teknikleri kullanmayı sağlayacak nitelikte ve öğrenci düzeyine uygun olmasına özen gösterilmiştir.

5. Ders planlarının ve öğrenme materyallerinin geliştirilmesi sırasında alan uzmanlarından ve sınıf öğretmenlerinden görüşler alınmıştır. Bu görüşler doğrultusunda ders planları ve güncel olaylardan yararlanılmasına ilişkin materyaller hazırlanmıştır (EK: 9).

3.4.2. Deneysel İşlem Süreci

1.Deney ve kontrol grubu öğrencilerine ön test sınavı uygulanmıştır. Sınav sonucunu etkilememesi açısından yapılan bu sınav tarihi önceden öğrencilere bildirilmemiştir.

2 Deney grubuna haftada 3 ders saati olmak üzere “Toplum İçin Çalışanlar” ünitesi süresi olan 5 hafta boyunca bir öğretim uygulaması sürecine geçilmiştir.

3. Öğretim uygulaması 19/03/2012 ile 20/04/2012 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

4. Sosyal bilgiler dersi, deney grubunda güncel olayların kullanımı ile kontrol grubunda ise müfredata uygun geleneksel öğretimle gerçekleştirilmiştir.

5. Deney grubu öğrencilerine araştırmacı tarafından dersin başında dersin amaçları ve konusu belirtildikten sonra tamamlayıcı olarak güncel olaylardan yararlanarak derslerin işleneceği açıklanmıştır.

6. Öğrencilere, yapılan dersler ve etkinliklerin notla değerlendirilmeyeceği, not almak için stres yaşamamaları gerektiği vurgulanmıştır. Bu sayede öğrencilerin not korkusu ve stresi yaşamadan öğretim etkinliklerine başlamaları sağlanmaya çalışılmıştır.

7. Sınıfın fiziksel koşullarının öğrencilerin gereksinimlerini karşılayacak biçimde düzenlenmesine özen gösterilmiştir. Öğrencilerin birbirlerini, öğretmeni ve getirilen öğrenme materyallerini rahatça görmelerine önem verilmiştir. Grup çalışmalarında ise öğrencilerin rahatça çalışabilmeleri ve araç-gereç alışverişini rahatça yapabilmeleri için küme düzeni biçiminde oturmaları tercih edilmiştir. Deney grubunda yer alan öğrenciler öğretme-öğrenme sürecine etkin olarak katılmışlar ve bu süreç içerisinde herhangi bir sorunla karşılaştıklarında araştırmacıdan yardım almışlardır.

8. Öğrencilerin konu ile ilgili eğitici ve güvenilir kaynaklardan güncel olayları izlemeleri istenerek öğrencilerin haber konularını yansız bir biçimde günlük tartışmalarla işlemeleri sağlanmıştır.

9. Araştırmacı tarafından haber bülteni tahtası hazırlanarak öğrencilerin konularla ilgili bulduğu haberler bu tahtaya asılıp sürekli güncellenmesi sağlanmıştır (Resim 1-2-3).

Resim 1

Resim 2

Resim 3

9. Gazetelerden yararlanarak öğrenciler sosyal dünya ile ilgili ilginç problemlerle karşılaştırılmış, öğrenilecek konu ile ilgili haberleri seçmeleri istenmiş, olaylardaki düşünceleri açıklamaları ve görüşleri tartışmaları sağlanmıştır (Resim 4 -5 -6-7).

Resim 4

Resim 5

Resim 6

Resim 7

10. Araştırmacı tarafından önceden, ünite konuları ile ilgili güncel haber videoları hazırlanmış, sınıfta öğrencilere izletilerek bu olaylar üzerinde öğrenciler konuşturularak konuya dikkatleri çekilmiştir. Böylece öğrencilerin toplumsal yaşamla iç içe olması sağlanmıştır (Resim 8).

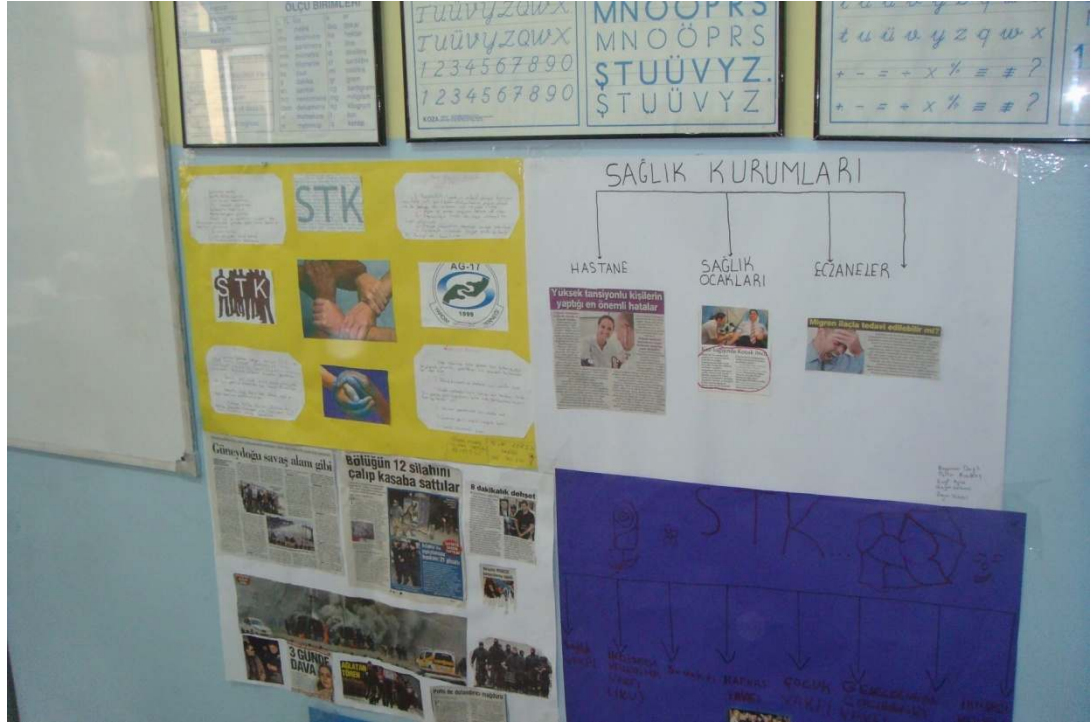
Resim 8

11. Öğrencilerden ünite kapsamında haber defteri hazırlamaları istenmiş, en çok haber toplayana ödül verileceği açıklanarak öğrencilerin etkinliğe katılma istekleri artırılmıştır (Resim 9).

Resim 9

12. Öğrenciler beşer kişilik gruplara ayrılmış, her bir gruba öğrendikleri ünitenin bir konusu verilerek güncel olaylardan, öğretmenlerinden, ansiklopedilerden, gazetelerden de yararlanarak o konu ile ilgili bir sunum hazırlamaları ve hazırladıkları sunuyu sınıfta sunmaları istenmiştir. Sunumlardan sonra soru-cevaplarla konunun iyice anlaşılması sağlanmıştır (Resim 10).

Resim 10

13. Deney grubunda araştırmacı düzenleyicilik, planlayıcılık ve rehberlik rollerinin gereğini yerine getirmiştir. Düzenleyicilik rolünün gereği olarak araştırmacı çalışma kağıtları ve bülten tahtası hazırlamış, öğrencilere güncel olaylara ilişkin materyaller dağıtmış, onlara yönergeler vermiş ve sürece etkin katılmaları için onları güdülemiştir. Araştırmacı bu rolünün gereği olarak öğrencilerin kullanılan yöntem ve tekniklere uyum sağlamasını kolaylaştırmıştır. Planlayıcılık rolünün gereği olarak ders planları hazırlayarak dersin kazanımlara uygun işlenmesini ve zamanın etkili kullanılmasını sağlamıştır. Araştırmacı rehberlik rolünün gereği olarak ise öğrencilere yardımcı olmuş, yapılan çalışmalarda onların aralarında dolaşarak onları çalışmaları boyunca yönlendirmiş ve öğrencilerle birlikte yapılan etkinliklere katılarak onların öğrenmelerini kolaylaştırmıştır.

14. Uygulama sürecinde kimi dersler video kamera ve fotoğraflarla kaydedilmiştir.

15. Kontrol grubunda ise konular sınıf öğretmeni tarafından müfredata uygun kılavuz kitap yönergelerine göre işlenmiş, bunun dışında bir çalışma yapılmamıştır.

3.4.3. Deneysel İşlem Sonrası Basamakları

1. Öğrencilerin derslerde yaptıkları etkinlikler ve ev ödevleri toplanarak incelenmiş ve öğrencilere dönütler verilmiştir.
2. Ölçme araçlarından elde edilen verilerin SPSS paket programı ile istatistiksel analizleri yapılmıştır.
3. Yapılan istatistiksel analizler yorumlanmış ve araştırmadan elde edilen sonuçlar raporlaştırılmıştır.

3.5. Veri Çözümleme Teknikleri

Deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test puanları elde edildikten sonra grupların ortalama puanları ile puan dağılımlarının standart sapmaları hesaplanmıştır.

Grup içi ve Gruplar arası karşılaştırmalarda Mann Whitney U ve Wilcoxon Signed Ranks Testlerinden yararlanılmış ve anlamlılık düzeyi olarak .05 güven düzeyi benimsenmiştir.

Mann Whitney U testi, iki ilişkisiz örneklemden elde edilen puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test eder. Başka bir anlatımla, bu test iki ilişkisiz grubun, ilgilenilen değişken bakımından evrende benzer dağılımlara sahip olup olmadığını test eder. Bu test, ilişkisiz ölçümlerin söz konusu olduğu az denekli deneysel çalışmalarda puanların dağılımının normallik varsayımını karşılamadığı deneysel çalışmalarda sıklıkla kullanılır (Büyüköztürk, 2010; 155-156).

Grup içi karşılaştırmalarda bağımlı 2 grubun karşılaştırılmasına dayanan t testinin parametrik olmayan alternatifi Wilcoxon Signed Ranks Testdir. Wilcoxon işaretli sıralar testi ya da Wilcoxon eşleştirilmiş çiftler testi olarak bilinen bu teknik, ilişkili iki ölçüm setine ait puanlar arasındaki farkın anlamlılığını test etmek amacıyla kullanılır. Bu teknik, sosyal bilimlerde az denekli yürütülen gruplar içi araştırmalarda sıklıkla kullanılır. Deneklerin fark puanlarının normal dağılım göstermediği

durumlarda ilişkili t testinin yerine tercih edilir. Burada eşleştirilmiş iki grup üzerinde ya da aynı denekler üzerinde iki farklı zamanda yapılan ölçümlerden elde edilen puanlar söz konusu olabilir (Büyüköztürk, 2010: 162-163).

Bu araştırmayla ilgili istatistiksel çözümlemelerde SPSS 15 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır.

Öğrencilerin güncel olayların kullanımına yönelik görüşlerinin alınacağı anket nitel veri olduğundan nitel çözümleme yapılmıştır. Nitel veriler, güvenilirliği artırmak, yanlışlığı azaltmak, karşılaştırma yapmak vb. amaçlarla nicelleştirilebilmektedir. (Yıldırım ve Şimşek, 1999: 177). Bu araştırmada da veriler önce betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiş, daha sonra nicelleştirilerek sayılarla ifade edilmiştir.

Betimsel analizde elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 224).

Verilerin çözümlenmesinde şu çalışmalar yapılmıştır:

Deney grubundaki öğrencilerin soruya verdikleri yanıtların dökümü yapılmıştır. Yanıtların dökümü incelendikten sonra, soru maddesinin altında soru ile ilgili yanıt seçeneklerinin yazılı olduğu “Kodlama Anahtarı” oluşturulmuştur. Kodlama anahtarında bu sorunun yanıtlarını içerecek biçimde oluşturulan seçeneklere yer verilmiştir. Kodlama anahtarına son biçiminin verilmesinden sonra verilerin işlenmesi aşamasına geçilmiştir. Bu aşamada veriler tanımlanmış ve tablolarla desteklenmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR, YORUMLAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmanın temel amacı doğrultusunda araştırma kapsamındaki öğrencilerden toplanan verilerin çözümlenmesi sonucunda ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde alt problemlerin çözümlenmesiyle elde edilen vurgu ve yorumlara yer verilmektedir.

4.1.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi “ilköğretim 5.sınıf sosyal bilgiler dersinde güncel olayların kullanıldığı sınıf ile güncel olayların kullanılmadığı sınıfın ön test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” biçiminde belirlenmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin veriler elde edilirken deney ve kontrol grubundaki öğrencilere ön test niteliğinde başarı testi uygulanmıştır. Katılımcıların bu testten aldıkları puanların aritmetik ortalaması ve standart sapmaları hesaplanmış, ortalamalar arasındaki fark Mann Whitney U testi ile sınanmıştır. Hesaplamalar SPSS 15 paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiş ve hipotezler test edilirken α anlamlılık düzeyi 0.05 olarak seçilmiştir. Karar kuralı: “Eğer p-değeri $> \alpha = 0.05$ ise H_0 hipotezi reddedilir” şeklinde belirlenmiştir.

Başarı testi sonuçları Tablo 3’te gösterilmiştir. Bu alt problemi test etmek üzere yapılan Mann Whitney U testi sonuçları ilgili verilerle birlikte Tablo 4’te sunulmaktadır.

Tablo 3. Sosyal Bilgiler Dersi Ön test İstatistikleri

Gruplar	N	$\bar{x}$	SS
Deney Grubu	26	62,76	17,07
Kontrol Grubu	26	63,38	16,06

Sosyal bilgiler testinin ön uygulaması sonucunda deney grubu 62,76, kontrol grubu ise 63.38 ortalama puan almıştır. Standart sapmaları da sırası ile 17,07 ve 16,06'dır. Her iki gruptan eşit sayıda (26) gözlem kullanılmıştır.

Tablo 4. Sosyal Bilgiler Dersi Deney ve Kontrol Grupları Ön Test Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Test Edilmesi (Mann-Whitney U Testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Deney Grubu	26	25,96	675,00	324,000	,798
Kontrol Grubu	26	27,04	703,00		

H_0 : Deney grubu ve kontrol grubu Ön test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur

H_1 : Deney grubu ve kontrol grubu Ön test puanları arasında anlamlı bir fark vardır

Deney ve kontrol grubu ön test puanları arasında bir farklılığın testi sonucunda P-değeri = 0.798 anlamlılık düzeyi $\alpha = 0.05$ dan büyük olduğundan H_0 hipotezini red edecek yeterli kanıtımız yoktur. Yani, deney ve kontrol gruplarının ön

test puanları arasında anlamlı bir farkın olduğunu söyleyemeyiz. Bu durumda karşılaştırılan iki gruptaki öğrencilerin niteliklerinin homojen olduklarını söyleyebiliriz.

4.1.2. İkinci Alt Problemle İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi “Güncel olayların ilköğretim 5.sınıf sosyal bilgiler dersinde ele alınan konuların öğretilmesinde öğrenci başarısına etkisi var mıdır?” biçiminde belirlenmişti.

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin veriler elde edilirken deney ve kontrol gruplarında bulunan deneklerin son testten aldıkları puanların aritmetik ortalaması ve standart sapmaları hesaplanmış, ortalamalar arasındaki fark Mann Whitney U testi ile sınanmıştır. Son test sonuçları Tablo 5’te gösterilmiştir. Bu alt problemi test etmek üzere yapılan Mann Whitney U testi sonuçları ise, ilgili verilerle birlikte Tablo 6’da gösterilmiştir..

Tablo 5. Sosyal Bilgiler Dersi Son test İstatistikleri

Gruplar	N	$\bar{x}$	SS
Deney Grubu	26	76,15	13,02
Kontrol Grubu	26	65,42	16,48

Sosyal bilgiler testinin son test uygulaması sonucunda dene grubu 76,15, kontrol grubu 65,42 ortalama puan almıştır. Standart sapmaları da sırası ile 13,02 ve 16,48’dir. Tablo 5’te deney ve kontrol gruplarının son test puanlarına bakıldığında, deney grubunun puan ortalamasının (76,15), kontrol grubunun ortalamasından (65,42) 10,73 puan yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Sosyal Bilgiler Dersi Deney ve Kontrol Grupları Son Test Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Test Edilmesi (Mann-Whitney U Testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Deney Grubu	26	31,06	807,50	219,50	,029
Kontrol Grubu	26	21,94	570,50		

H_0 : Deney grubu ve kontrol grubu Son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur

H_1 : Deney grubu ve kontrol grubu Son test puanları arasında anlamlı bir fark vardır

Tablo 6’da deney ve kontrol gruplarının son test puan ortalamaları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney U testinde ise 0.05 anlamlılık düzeyinde istatistiksel bakımdan anlamlı bir fark bulunmuştur. ($p=.029<.05$). Grupların son test puanları arasındaki farklılığın testi sonucunda P-değeri = ,029 anlamlılık düzeyi $\alpha= 0.05$ dan küçük olduğundan H_0 hipotezini red edecek yeterli kanıtımız vardır. Yani, Deney ve kontrol gruplarının son test puanları arasında anlamlı bir farkın olduğunu söyleyebiliriz. Ortalamalara baktığımızda bu farklılığın deney grubu lehine olduğunu söyleyebiliriz. Başka bir deyişle, bu araştırma Sosyal Bilgiler dersinde güncel olayların kullanımının geleneksel öğretimden daha etkili olduğunu göstermektedir.

4.1.3. Üçüncü Alt Problemle İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Güncel olayların kullanıldığı sınıfın ön test-son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” biçiminde belirlenmişti.

Araştırmanın üçüncü alt problemini test etmek amacıyla Wilcoxon Signed Ranks Test kullanılmıştır.

Öğrencilerin deney öncesi ve sonrası öğrenme becerilerinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7

Sosyal Bilgiler Dersi Deney Grubu Ön Test Son Test Puanları Arasındaki Farkın Test Edilmesi (Wilcoxon Signed Ranks Test)

Deney Grubu	N	Ortalama Pozitif Pozitif -		Z	P
		Negatif Rank	Negatif		
		Rank	Toplamla		
			rt		
On test -Son Test	26	10	10	-4,221	,000
	26	13,64	341		

H_0 : Deney grubu Ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur

H_1 : Deney grubu Ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark vardır

Analiz sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin başarı testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir. $Z = -4,221$, $p = .000 < .05$

Fark puanlarının testinde sıra ortalaması ve toplamı dikkate alınmaktadır. Gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehinde olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre güncel olayların sosyal bilgiler dersinde kullanımının öğrencilerin öğrenme becerilerini geliştirmede önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

4.1.4. Dördüncü Alt Problemle İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Güncel olayların ilköğretim 5.sınıf sosyal bilgiler dersinde ele alınan konuların öğretilmesinde öğrencilerin hatırd tutma düzeylerine etkisi var mıdır?” biçiminde belirlenmişti.

Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin veriler elde edilirken deney ve kontrol grubu öğrencilerine son test uygulamalarından 20 gün sonra başarı testi tekrar uygulanmış; öğrencilerin aldıkları puanların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış; ortalamalar arasındaki fark Mann Whitney U testi ile sınanmıştır.

Deney ve kontrol gruplarının bilgileri hatırlama düzeylerine ilişkin uygulanan başarı testinden aldıkları puanlarla ilgili bulgular Tablo 8’de, Deney ve Kontrol Grupları Hatırd Tutma Test Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Test Edildiği Mann Whitney U testi sonuçları ise Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 8. Sosyal Bilgiler Dersi Hatırd Tutma test İstatistikleri

Gruplar	N	$\bar{x}$	SS
Deney Grubu	26	74,15	16,86
Kontrol Grubu	26	60,92	20,27

Tablo 8’de deney ve kontrol gruplarının hatırlama testi puanlarına bakıldığında, deney grubunun puan ortalamasının (74,15), kontrol grubunun ortalamasından (60,92) 13,23 puan yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 9

Sosyal Bilgiler Dersi Deney ve Kontrol Grupları Hatırda Tutma Test Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Test Edilmesi (Mann-Whitney U Testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Deney Grubu	26	31,40	816,50	210,500	,019
Kontrol Grubu	26	21,60	561,50		

H_0 : Deney grubu ve kontrol grubu hatırda tutma puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur

H_1 : Deney grubu ve kontrol grubu hatırda tutma puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır

Tablo 9’da deney ve kontrol gruplarının hatırlama testi puan ortalamaları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testinde; 0.05 anlamlılık düzeyinde istatistiksel bakımdan anlamlı bir fark bulunmuştur. ($p=,019 < ,05$). Bu sonuç, deney grubunun hatırlama testi başarı düzeyinin kontrol grubuna göre yüksek olduğunu göstermektedir. Bir başka deyişle, bu araştırma, sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin bilgileri hatırlama düzeyleri bakımından güncel olayların kullanımının, geleneksel öğretimden daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

4.1.5. Beşinci Alt Problemle ilgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın beşinci alt problemi “Güncel olayların kullanıldığı sınıfın ön test-son test puanları arasındaki fark puanları ile güncel olayların kullanılmadığı sınıfın ön test-son test puanları arasındaki fark puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” biçiminde belirlenmişti.

Bu soruyu sinamak amacıyla deney ve kontrol gruplarının ön test-son test puan farkları sonuçları Tablo-10’ da, deney ve kontrol gruplarının ön test-son test puan farkları arasındaki farkın test edildiği Mann Whitney U testi analiz sonuçları ise Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 10. Sosyal Bilgiler Dersi Hatırda Tutma Test İstatistikleri

Gruplar	N	$\bar{x}$ <i>öntest-sontest</i>	SS
Deney Grubu	26	13,07	9,45
Kontrol Grubu	26	1,96	11,35

Tablo 11

Sosyal Bilgiler Dersi Deney ve Kontrol Grupları On Test Son Test Puan Farkları Arasındaki Farkın Test Edilmesi (Mann-Whitney U Testi)

Gruplar	N	<i>Sıra Ortalaması</i>	<i>Sıra Toplamı</i>	<i>U</i>	<i>P</i>
Deney Grubu	26	33,70	883,50	143,500	,000
Kontrol Grubu	26	17,02	594,50		

H_0 : Deney grubu ve kontrol grubu Ön test son test puan farkları arasında anlamlı bir fark yoktur

H_1 : Deney grubu ve kontrol grubu Ön test son test puan farkları arasında anlamlı bir fark vardır

Tablo 11’de verilen, deney ve kontrol gruplarına ait ön test son test puan farkları arasındaki farkların anlamlılığı testi sonuçlarında p-değeri = 0.000 anlamlılık düzeyi $\alpha = 0.05$ ten küçük bulunmuştur. Bu durumda H_0 hipotezi red edilerek, ön test

son test puan farkları açısından deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu söylenebilir. Yani güncel olayların kullanımının deney grubu öğrencilerinin akademik başarılarına olumlu yönde bir katkı sağladığı gözlemlenmektedir.

4.1.6. Altıncı Alt Problemle İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın altıncı alt problemi “Sosyal bilgiler dersinde, güncel olayların kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin, güncel olayların kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?” biçiminde belirlenmişti.

Araştırmanın altıncı alt problemine ilişkin veriler elde edilirken, deney grubu öğrencilerine uygulanan anket soru betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiş, deney grubu öğrencilerinin güncel olaylarla ilgili olumlu görüş bildirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sonuçlar tablolaştırılarak, ilgili veriler Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12

Öğrencilerin Güncel Olayların Kullanımına İlişkin Görüşleri

Öğrenci Görüşleri	f
Çok eğlenceliydi.	14
Öğrenme daha zevkli hale geldi.	12
Bu etkinlik Sosyal Bilgiler dersini sevmemi sağladı.	11
Daha önce hiç haber izlemezdim	8
Daha önce hiç gazete almazdım	7
Bilgilerimin kalıcılığını artırdı	5
Grupla çalışma yardımlaşmayı öğretti.	4
Hayata bakış açımı değiştirdi.	1
Daha bilinçli olmamı sağladı.	1

Öğrencilerin güncel olayların kullanımıyla ilgili görüşlerini almak amacıyla öğrencilere “Yaptığımız etkinlikleri de göz önünde bulundurarak Sosyal Bilgiler Dersini güncel olaylarla işlemek konusunda ne düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Tablo 12’de görüldüğü gibi, öğrenciler bu soruya en çok, “çok eğlenceliydi”, “Öğrenme daha zevkli hale geldi”, “Bu etkinlik sosyal bilgiler dersini sevmemi sağladı”, “Daha önce hiç haber izlemezdim”, “Daha önce hiç gazete almazdım” gibi yanıtlar vermişlerdir. Bunların yanında öğrenciler, bilgilerimin kalıcılığını artırdı, grupla çalışma yardımlaşmayı öğretti, hayata bakış açımı değiştirdi, daha bilinçli olmamı sağladı gibi yanıtlar da vermişlerdir. Görüldüğü gibi öğrenciler güncel olayların kullanımına dayalı olarak işlenen Sosyal Bilgiler dersine olumlu bir yaklaşım göstermektedirler.

Nitekim bir öğrenci “Yaptığımız etkinliklerin bana çok faydası oldu. Diğer derslerde de faydasını gördüm. Hiç gazete okumazdım ama bu etkinlikler sayesinde gazete okumaya başladım. Arkadaşlarımla birlik ve beraberlik içinde neler

yapabiliriz, ne yaptık, bunları öğrendim. Eğlenceli vakitler geçirdim. Boş vakitlerimi bunlar doldurarak daha yararlı oldu.” yanıtı ile olumlu bir bakış açısı sergilemektedir. Bir diğer öğrenci ise *“Bence çok güzel çalışmalar yaptık. Ben hiç gazete okumaz, haber dinlemezdim. Ama bu çalışmayı yaptıktan sonra artık gazete ve haberlere olan dikkatim arttı. Artık gazete okuyor, haber dinliyorum ve dünyadaki gelişmeleri öğreniyorum. Bu da benim daha bilinçli olmamı sağladı”* yanıtı ile bu konudaki düşüncelerini ortaya koymaktadır.

4.2. Tartışma

Sosyal bilgiler dersinde güncel olaylardan yararlanarak yapılan öğretimin akademik başarıya ve hatırd tutma düzeyini olumlu yönde etkilediği bulunmuştur. Bayır’ın (2010) yaptığı araştırmada güncel olayların öğrencilerin eleştirel düşünme, analiz, değerlendirme, çıkarım ve yorumlama becerilerini olumlu yönde etkilediği, Arın’ın (2006) araştırmasında güncel olaylardan yararlanmanın öğrencilerin akademik başarılarını ve hatırd tutma düzeylerini artırdığını, Ünlüer’in (2008) yaptığı araştırmada gazetelerin kullanılmasının öğrencilerin akademik başarılarını ve derse yönelik tutumlarını artırdığı sonuçları ortaya çıkmıştır. Nitekim elde edilen veriler araştırmanın problem cümlesine olumlu yönde kanıtlar sunmaktadır.

Bir araştırmanın deneysel olmasının temel koşulu, deneklerin deneysel işlem koşullarına, yansız (seçkisiz, random) atanmış olmasıdır (Hovardaoğlu 2000; Salur, 2009: s.92’deki alıntı).

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgulara baktığımızda deney ve kontrol grubuna yansız olarak seçilen öğrencilerin akademik başarıları açısından aralarında anlamlı bir farkın olmadığı gözlenmiştir. Yani deney ve kontrol grubu öğrencilerinin birbirine denk, homojen iki grup olduklarını söyleyebiliriz. Bu durum da araştırmanın daha sağlıklı ve objektif olmasında önemli bir katkı sağlamaktadır.

Araştırmanın ikinci, üçüncü ve dördüncü alt problemlerine ilişkin bulgulara baktığımızda güncel olayların uygulandığı deney grubu öğrencilerinin son test puan

ortalamları ile güncel olayların kullanılmadığı kontrol grubu öğrencilerinin son test puan ortalamaları arasında deney grubu öğrencileri lehine anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Yapılan bu çalışmada elde edilen bu veri, Arın'ın (2006), Güncel Olayların öğrencilerin akademik başarılarına ve hatırd tutma düzeylerine ilişkin 6.sınıf düzeyinde yaptığı deneysel çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Yani Sosyal Bilgiler dersinde Güncel Olayların kullanılması, dersin öğretilmesinde ve kalıcılığının sağlanmasında olumlu katkı sağlamaktadır.

Ön test-son test kontrol gruplu desen, yaygın kullanılan karışık bir desendir. Katılımcılar, deneysel işlemde önce ve sonra bağımlı değişkenle ilgili olarak ölçülürler (Howitt,1997; Salur, 2009: s.93'deki alıntı).

Araştırmada deney ve kontrol grubu öğrencileri deneysel işlemde önce ve sonra ölçülmüşlerdir. Araştırmanın ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci alt problemlerden elde edilen bulgulara baktığımızda deney ve kontrol grubu öğrencilerinin başarı testi son test puan ortalamaları arasında deney grubu öğrencilerinin lehine anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür.

Araştırmadan elde edilen nicel verilerin yanı sıra deney grubu öğrencilerinden uygulama süreci boyunca güncel olayların kullanılmasına ilişkin görüşlerini bildiren bir yazı yazmaları istenmiştir. Elde edilen görüşler değerlendirildiği zaman , öğrencilerin, güncel olayların kullanılmasına ilişkin olumlu görüşte oldukları tespit edilmiştir. Bu bulgular Bayır'ın (2010) öğrencilerle gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda Sosyal Bilgiler dersinde güncel olaylardan yararlanılmanın “araştırma becerilerini geliştirmesi, derse olan ilgiyi arttırması”na yönelik bulguları ile örtüşmektedir.

Yine bu araştırmanın verilerinin ve sonuçlarının, Kabapınar ve Baysal'ın (2004) gazeteleri kullanarak gerçekleştirdikleri araştırmaları sonucunda öğrencilerin, kendi bakış açılarını kendilerinin oluşturacağının önemini destekler niteliktedir.

BÖLÜM V

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma bulgularına dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

1. Araştırmada deney ve kontrol grubuna seçilen öğrenciler, bu gruplara yansız olarak atanmışlardır. Deney grubu ve kontrol grubu öğrencilerinin başarı testi ön test puanları arasında istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır. Başka bir deyişle deney ve kontrol grubu öğrencileri arasında araştırma sonuçlarını ve araştırmanın geçerliliğini etkileyecek düzeyde bir farklılık bulunmamıştır. Yani grupların deney öncesi bilgilerinin denk olduğu söylenebilir.

2. Sosyal Bilgiler dersinde güncel olayların kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin son test puan ortalamaları ile, güncel olayların kullanılmadığı kontrol grubu öğrencilerinin son test puan ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Uygulama süreci sonunda elde edilen verilerden anlaşılmaktadır ki, Sosyal Bilgiler dersinde güncel olayları kullanmak öğrencinin akademik başarısını artırmaktadır.

3. Sosyal Bilgiler dersinde güncel olayların kullanıldığı deney grubu ile, güncel olayların kullanılmadığı kontrol grubu öğrencilerinin hatırd tutma düzeyleri arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Bir başka deyişle, güncel olayların kullanımı, bilgilerin hatırd tutma düzeyini artırmada daha etkili olmuştur.

4. Öğrencilerin güncel olayların kullanımına ilişkin görüşleri olumlu yöndedir. Öğrenciler güncel olayları, öğrenmelerinde daha zevkli, kolay ve kalıcı bir öğrenme yolu olarak görmektedirler.

5.2. Öneriler

Bu başlık altında uygulayıcılara ve araştırmacılara yönelik önerilere yer verilmektedir.

5.2.1 Uygulamaya Yönelik Öneriler

Araştırmanın ortaya koyduğu bulgular ışığında getirilen öneriler şunlardır:

1. İlköğretim Sosyal Bilgiler dersinde; güncel olaylar kullanılarak ders daha zevkli hale getirilebilir, hatırlama düzeyini artırmada güncel olaylardan yararlanma yoluna gidilebilir.
2. Öğretmenlerle işbirliği içinde ilköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler dersine yönelik güncel olayların kullanımına yönelik materyaller hazırlanarak etkinlik havuzu oluşturulabilir. Aynı uygulamaya diğer sınıflardaki Sosyal Bilgiler dersi için de gidilebilir.

5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Sosyal Bilgiler dersinde güncel olayların kullanımına yönelik aşağıdaki araştırmaların yapılmasında yarar vardır:

1. Aynı çalışma daha fazla öğrenci gruplarına ya da farklı sınıf düzeylerindeki öğrencilere uygulanabilir.
2. Öğrencilerin düşünme ve anlama becerilerinin geliştirilmesinde, işbirliği yapma ve grup çalışmalarına ilişkin tutum geliştirmelerine olan etkisi araştırılabilir.

KAYNAKÇA

Anderman, E. ve Johnston, J. (1994). *Motivational influences on adolescents' current events knowledge. (Paper presented at the Annual Meeting of the society for research on Adolescence)*. San Diego, CA February 1994. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 381 420).

Arın, D. (2006) **Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Kullanımının Öğrenci Başarısına ve Hatırda Tutma Düzeyine Etkisi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Bayır Ö. G. (2010) **Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olaylardan Yararlanmanın Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerilerine Etkisi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Binbaşıoğlu, C. (2004). **Eğitimde Günlük Olaylar ve Öğretimi, Çağdaş Eğitim Dergisi**. 315, 14-16.

Büyüköztürk, Ş. (2010). **Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı** (12) Ankara: Pegem

Büyüköztürk, Ş. Çakmak E.K. Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2010) **Bilimsel Araştırma Yöntemleri** 6.baskı Ankara: PegemA Yayıncılık

Canbulat, T (2011) **Sınıf Öğretmenlerinin Öğretme Öğrenme Sürecinde Güncel Haber Kaynaklarını Kullanma Durumları**, *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 1(2), 187-204

Dewey, J. (2008) **Okul ve Toplum**. (Çev. Avni Başman. (Sadeleştirilerek yayına hazırlayan: Selahattin Kaymakçı). Ankara: PegemA Yayınları.

Deveci, H. (2007). **Sosyal bilgiler dersinde güncel olayların öğretimine ilişkin öğretmen görüşleri**. *Kuram ve uygulamada eğitim bilimleri*, 7(1), EDAM İstanbul 417-451.

Dönmez, C. (2003). **Sosyal Bilimler ve Sosyal Bilgiler (Editör: Cemalettin Şahin) Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu Sosyal Bilgiler**. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık

Durlu. R. (1956). **Öğretimde Çevre-Aktüalite-Bütünlük**. Ankara: Maarif Basımevi, Öğretmen Kitapları

Earle, D. (1982). **Current Events Should be Taught In Primary Clasrooms, Social Education** (January).

Elvan Ö. (2012) **Sosyal Bilgiler Öğretiminde Çalışma Yaprakları Kullanılmasının Kavram Yanılgılarını Gidermeye Etkisi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Erden, M. ve Akman, Y. (2011). **Eğitim Psikolojisi**. Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Erdoğan N. F. (2009) **İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde Proje Tabanlı Öğrenmenin Ders Başarısı ve Sınıf Atmosferine Etkisi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, D.E.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Erduran-Avcı, D. (2007). **Beyin temelli öğrenme yaklaşımının ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Fen Bilgisi dersindeki başarı, tutum ve bilgilerinin kalıcılığı üzerine etkisi**. Yayımlanmamış doktora tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.

Ertürk, S. (1972). **Eğitimde “Program” Geliştirme**, Ankara: H.Ü. Yayın

Haas, M. E. ve Laughlin M.A. (2000) **Teaching Current Events: Its Status in Social StudiesToday**, ED 440899

Fidan,N. ve Erden, M. (1998). **Eğitime Giriş**. İstanbul: Alkım Yayınevi

Gedik, H (2008). **Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel Olaylar**. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Gürkan, B. (2009). **Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel Olaylar: İlköğretim Dördüncü ve Beşinci Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel**

Olayları Ele Alış Biçimlerinin Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi , Çukurova Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü

İslamoğlu, H. (2011). **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri.** İstanbul: Beta

Karasar, N. (2003). **Bilimsel Araştırma Yöntemi.** (12. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım

Kabapınar, Y. ve Baysal, N. (2004). **Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimine yaşamın kendisini taşımak: Gazete haberinin kullanıldığı bir öğretimin tasarlanması ve değerlendirilmesi, 2nd International Balkan Education Congress Search Excellence in Education.** 8-10 October, Edirne: Trakya University.

Kan A. Ü. (2012) Sosyal Bilgiler Dersinde Bireysel ve Grupla Zihin Haritası Oluşturmanın Öğrenci Başarısına, Kalıcılığa ve Öğrenmedeki Duyuşsal Özelliklere Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Keser. M. Ş. (2012) **Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Eğitimin Akademik Başarıya Etkisi.** Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

MEB (2008). **İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretmen Klavuz Kitabı (6. Sınıf)** Ankara: Gizem Yayıncılık.

MEB (2012). **İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretmen Klavuz Kitabı (6. Sınıf)** Ankara: Ekoyay Eğitim Yayıncılık.

Otto, H.J. (1957). **Social Education in Elementary School**

Özer S. (2012) **Sosyal Bilgiler Dersinde Çizgi Filmlerin Kullanımı.** Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Öztürk T. (2011) **Sosyal Bilgiler Öğretiminde Projeye Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Öğrencilerin Başarısına, Derse Yönelik Tutumlarına ve Görüşlerine Etkisi.** Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Senemoğlu, N. (2003). **Gelişim Öğrenme ve Öğretim.** (8) Ankara: Gazi Kitabevi

Smith, D.O. (1963) **Current Events in The Intermediate Grades of a Modern Elementary School** (MS Thesis, KeanUniversity). New Jersey

Sönmez, V. (1998). **Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Öğretmen Kılavuzu** (2.Basım) Ankara: Anı Yayıncılık

Sunal, C. ve S. Haas M. E. (2005) **Social Studies for the Elementary and Middle Grades a Constructivist Approach**. Boston: Allynand Bacon.

Şahin, H. K. (2010) **İlköğretim Okullarında Sosyal Bilgiler Dersini Yürüten 4. ve 5. Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında Yer Alan Değerlerin Kazandırılmasına İlişkin Görüşleri**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Tekin, H. (2003) **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme** (16.Baskı) Ankara: Yargı Yayınevi.

Toklucu S. K. (2013) **İşbirliğine Dayalı Öğrenme Tekniği ile Dizgeli Eğitimin 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Başarıya, Kalıcılığa ve Tutuma Etkisinin Karşılaştırılması**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Türnüklü, A. (2001). **Eğitim bilim alanında aynı araştırma sorusunu yanıtlamak için farklı araştırma tekniklerinin birlikte kullanılması**. Eğitim ve Bilim, 26 (120), 8-13.

Uyanık, M. (1937). **Yeni Okulun Ders Vasıtalarından Gazete**. İstanbul: Devlet Basımevi.

Ünlüer, G. (2008). **Sosyal bilgiler dersinde gazete kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına ve tutumlarına etkisi**. Yayımlanmamış doktora tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Vural C. T. (2008) **Sosyal Bilgiler Eğitiminde Yaratıcı Düşünme: Yeni İlköğretim Programı Beşinci Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanılan Etkinliklerin Yaratıcılığı Geliştirmesi Açısından Değerlendirilmesi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Wilson, E. ve diğerleri. (1999) **Teachers ‘ Perspectives on Incorporating Current Controversial Issues into The Curriculum**. The International SocialStudies Forum.2 (1), 331-45.

Yağcı R. (2008) **Sosyal Bilgiler Öğretiminde Eleştirel Düşünme: İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde, Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Becerilerini Geliştirmek**

İçin Uyguladıkları Etkinliklerin Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yıldırım, A. Şimşek, H. (2008) **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.** 7.Baskı, Ankara: Seçkin Yayınevi.

Yiğit E. Ö. (2011) **Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Teknoloji Okuryazarlığı düzeylerinin ve Teknoloji ile Bütünleşmiş Sosyal Bilgiler Öğretimine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi.** Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

EK-1 ARAŞTIRMA İZİN BELGESİ

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

23 Mart 2012

Sayı : B.08.4.MEM.0.35.20.00-020/ 18613
Konu : Selma ZEMİN 'in
Araştırma İzni

VALİLİK MAKAMINA
İZMİR

İlgi: a) 28/02/2007 tarihli ve B.08.4.EDG.0.33.03.311/1084 sayılı Makam Onayı.
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü 'nün 13/03/2012 tarihli ve 633 sayılı yazısı.

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim ABD Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Yüksek Lisans öğrencisi Selma ZEMİN 'in **"İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Öğrenci Başarısına ve Hatırd Tutma Düzeyine Etkisi"** konulu tez çalışması için kullanacağı ölçekleri, İzmir ili Buca ilçesine bağlı Şehit Astsubay Ümit Başaran İlköğretim Okulunun 5. sınıf öğrencilerine uygulamak istediği belirtilmektedir.

Söz konusu ölçeklerin uygulamasının, yukarıda adı geçen okullarda, 2011-2012 öğretim yılında eğitim öğretimi aksatmadan yapılması, araştırma sonucunun bir örneğinin Müdürlüğümüze verilmesi kaydıyla uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Ölçülerinizi arz ederim.

Vefa BARDAKCI
Müdür

OLUR

23./03/2012
İbrahim BALLI
Vali
Vali Yardımcısı

EK: Araştırma Değerlendirme Formu(1 Sayfa)

35268 Konak / İZMİR
Telefon : (0 232) 477 21 28
Faks : (0 232)
E-Posta : arge35@meb.gov.tr
İnt. Adres : <http://izmir.meb.gov.tr>

EK-2 KİŞİSEL BİLGİ FORMU

AÇIKLAMA

Kıymetli Öğrencim,

Size sunulan bu anket ve test bilimsel bir araştırma için düzenlenmiştir.

Sizin görüşleriniz bu araştırma için büyük önem taşımaktadır. Sadece, soruları dikkatli bir biçimde okuyup size en uygun seçeneğin önüne (X) işareti koyunuz. Lütfen, cevapsız soru bırakmayınız.

İlgi ve yardımlarınız için teşekkür ederim.

Selma ZEMİN

Dokuz Eylül Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

1.Cinsiyetiniz?

() Kız

() Erkek

2.Ailenizin gelir düzeyi nasıldır?

() Düşük

() Orta

() Yüksek

3.Anneniz ne iş yapıyor?

() Ev hanımı

() İşçi

() Memur

() Başka (belirtiniz)

4.Babanız ne iş yapıyor?

- () Serbest Meslek
 () İşçi
 () Memur
 () Başka (belirtiniz)

5.Annenizin eğitim durumu?

- () Okuma-yazma bilmiyor
 () Okuma – yazma biliyor
 () İlkokul mezunu
 () Ortaokul mezunu
 () Lise mezunu
 () Üniversite mezunu

6.Babanızın eğitim durumu?

- () Okuma-yazma bilmiyor
 () Okuma – yazma biliyor
 () İlkokul mezunu
 () Ortaokul mezunu
 () Lise mezunu
 () Üniversite mezunu

7. Haftalık ne kadar harçlık alıyorsunuz?

- () 5 TL den az () 5 TL – 10 TL arası () 10 TL -20 TL arası

8. Şu anda okul dışında herhangi bir dersane veya özel öğretmenden Sosyal Bilgiler dersi alıyor musunuz?

- () Evet () Hayır

9. 4.sınıf Sosyal Bilgiler dersi karne notunuz?

- () 5 () 4 () 3 () 2 () 1

EK-3 BELİRTKE TABLOSU İLK

5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi “Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler” Öğrenme Alanı Toplum İçin Çalışanlar Ünitesi Belirtke Tablosu

BİLGİ BOYUTU	BİLİŞSEL SÜREÇ BOYUTU										
		Hatırlama	Anlama					Uygulama	Analiz Etme	Değerlendirme	Yaratma
	KAZANIMLAR	Sivil toplum kuruluşu çalışmalarının yasal olduğunu bilir(Ara Disiplin).	Toplumsal temel ihtiyaçlarıyla bu ihtiyaçlara hizmet eden kurumları ilişkilendirir.	Sivil toplum kuruluşlarını etkinlik alanlarına göre sınıflandırır.	Bireylerin rolleri açısından sivil toplum kuruluşlarını resmî kurum ve kuruluşlarla karşılaştırır.	Yakın çevresindeki sivil toplum örgütlerinin faaliyetlerinin farkında olur(Ara Disiplin).	Sivil toplum kavramının önemini kavrar (Ara Disiplin).			Sivil toplum kuruluşlarının etkinliklerinin sonuçlarını değerlendirir.	Kurumların insan yaşamındaki yeri konusunda görüş oluşturur.
Olgusal Bilgi		X									
Kavramsal Bilgi			X (1 ,2, 3, 4, 10, 18, 24, 25, 28)	X (5, 6,7, 8, 9,21, 22, 23)	X (11, 13, 17, 26, 27, 29)		X				X
İşlemsel Bilgi									X	X (12, 14, 15, 16, 19, 20)	X (30)
Biliş Ötesi Bilgi						X					

EK-4 BAŞARI TESTİ İLK

1.

Doğal afetlerle ilgili kampanyalar düzenler.

Buket

Sadece Türkiye'ye hizmet veren ulusal bir yardım kurumudur.

Mert

Ece

Hem maddi hem manevi yardımlarda bulunur.

Yukarıdaki arkadaşlarınızın hangilerinin sözleri Kızılay kurumunun hizmetleriyle ilişkilidir?

- A) Buket ve Mert
- B) Mert ve Ece
- C) Buket ve Ece
- D) Mert, Ece ve Buket

2.

I. Ağaçlandırma, park ve yeşil alanlara ilişkin hizmetler

II. İmar, su ve kanalizasyon gibi kentsel altyapı hizmetleri

III. Şehir içi ulaşım hizmetleri

IV. Kültür ve sanat hizmetleri

Yukarıdaki görevleri yapması bakımından, aşağıdaki kurumlardan hangisi ile eşleştirebiliriz?

- A) Hastane
- B) Belediye
- C) Kaymakamlık
- D) Sosyal Güvenlik Kurumu

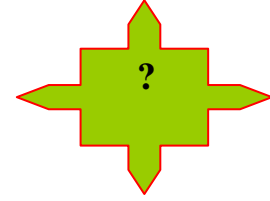
3.

Milli Eğitim Bakanlığı

Vakıflar Genel Müdürlüğü

Sağlık Bakanlığı

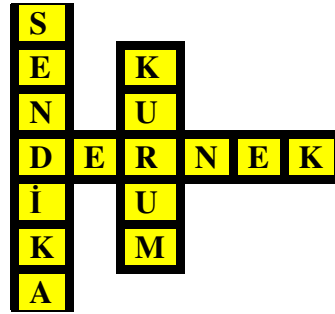
Milli Savunma Bakanlığı

Yukarıdaki kavram haritasında (?) ile belirlenen boşluğa aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

- A) Sağlık Kuruluşları
- B) Sivil toplum kuruluşları
- C) Resmi Kurumlar
- D) Eğitim kurumları

4.

Yukarıda bir bulmacadan alınmış kesit verilmiştir.

Buna göre, bulmacada aşağıdaki hangi sorunun cevabı yoktur?

- A) İşçilerin haklarını korumak için kurulan kuruluşların adı nedir?
- B) Belirli bir hizmeti karşılamak amacıyla kanunlarla kurulan sürekli kuruluşu ne ad verilir?
- C) Gönüllü olarak bir araya gelmiş kişilerden oluşan kuruluşun genel adı nedir?
- D) Yurdumuzda sanayinin gelişmesi için kurulan kuruluşlara ne ad verilir?

5

Anneciğim, bazı arkadaşlarım sigara içiyor, çok üzülüyorum!

Ahmet

Anne

Ahmetciğim, amacı sigara, alkol ve uyuşturucu madde kullanımını eğitim yoluyla engellemek olan bir kurumumuz var, ben onlara ulaşacağım, arkadaşlarına yardım edeceklerdir.

Ahmet'in annesinin bahsettiği kurumu aşağıdakilerden hangisi ile eşleyebiliriz?

- A) Türkiye Kızılay Derneği
- B) Türkiye Yeşilay Derneği
- C) Türk Eğitim Vakfı
- D) Tema Vakfı

6.

Yukarıdaki yıldız adamda verilenlerden hangisi ya da hangileri sivil toplum kuruluşlarının etkinlik alanlarından biri değildir?

- A) I - IV
- B) IV
- C) II - III
- D) V

7.

1- LÖSEV'in lösemili çocuklara yardım etmekte midir?

2- STK'lar devlet tarafından kurulmakta mıdır?

3-ÇYDD erozyonla mücadele etmekte midir?

4- ÇEKÜL Vakfı doğal kaynakları korumakta mıdır?

Yukarıda sivil toplum kuruluşlarıyla ilgili sorulara sırasıyla aşağıdaki cevaplardan hangileri getirilmelidir?

1 2 3 4

- A) Evet – Hayır – Hayır – Evet
- B) Hayır – Evet – Evet – Hayır
- C) Hayır – Hayır – Evet – Evet
- D) Evet – Evet – Hayır – Evet

8. Aşağıdaki sivil toplum kuruluşlarından hangisinin hizmet alanı diğerlerinden farklıdır?

- A) Türk Kalp Vakfı
- B) Lösemili Çocuklar Sağlık ve Eğitim Vakfı
- C) Mor Çatı Kadın Sığınma Vakfı
- D) Sigarayla Savaşanlar Derneği

9.

Farklı becerilere sahip çocukların kendisini ve yeteneklerini keşfetmesine yardımcı olur.

Yukarıdaki açıklamayı STK-amaç sınıflaması yapmak istersek aşağıdaki hangi STK ile eşleşir?

- A) AKUT
- B) Eğitim Gönüllüleri Vakfı
- C) TEMA
- D) Türkiye Kızılay Derneği

10. Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

- A) Öğrenme - Hastane
- B) Sağlık- TSK
- C) Güvenlik - Polis
- D) Beslenme - Okul

11. Aşağıdakilerden hangisi sivil toplum kuruluşlarının özelliklerinden değildir?

- A) Gönüllü bireylerden oluşması
- B) Yardım amaçlı kuruluşlar olması
- C) Devlet kurumlarının yerini alması
- D) İnsanların hak ve hürriyetlerini korumaları

12. STK

Yardımlaşma

Dayanışma

Gönüllülük

Zorunluluk

Yukarıda verilen Sivil Toplum Kuruluşları ve amaçları eşleştirmelerinden hangisi doğru olmaz?

- A) Zorunluluk
- B) Yardımlaşma
- C) Gönüllülük
- D) Dayanışma

13.

Resmi kurumlar STK'la ortak çalışma yaparlar.

D

Y

STK'ı kanunlara göre kurulur.

Resmi kurumlar devletçe kurulur.

D

Y

D

Y

1. Çıkış

2. Çıkış

3. Çıkış

4. Çıkış

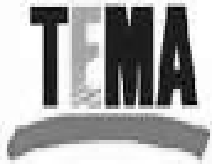
Yukarıdaki bilgi ağacında bilgiler doğru ise (D), yanlış ise (Y) okları izlenecektir.

Buna göre kaç numaralı çıkışa ulaşılır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

14. Vakfımızın var oluş nedeni, doğal kaynakların ve kültürel mirasın korunmasına katkıda bulunmaktır.” diyen sivil toplum kuruluşunu aşağıdakilerden hangisi ile eşleştirebiliriz?

A)

B)

C)

D)

15.

Ahmet

“Farklı ülkelerdeki sivil toplum kuruluşlarının ortak çalışmaları milletleri birbirine yakınlaştırır.”

Arkadaşımız Ahmet’in sivil toplum kuruluşlarıyla ilgili sözünü değerlendirdiğinizde aşağıdaki ifadelerden hangisi bu söze örnek olur?

- A) Başbakan’ın Lübnan’a ziyaretine gitmesi.
- B) Türkiye ile Fransa’nın yarı final maçı oynaması.
- C) AKUT’un Pakistan’daki depremde arama kurtarma çalışmalarına katılması.
- D) Bir işadınının ticaret için Japonya’ya gitmesi

16.

I

II

III

IV

Yukarıdaki logoları verilen sivil toplum kuruluşlarından hangisi erozyonla mücadele ederek ülkemizdeki toprakların korunması için faaliyette bulunur?

- A) I B) II C) III D) IV

17.

Kamu Kurumu → 1

Grup → 2

Sivil Toplum Kuruluşu → 3

Vakıf → 4

Yukarıdaki kavramlara ait örnek kurumlar aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	1	2	3	4
A	AÇEV	Okul	Futbol Takımı	AKUT
B	Okul	AKUT	AÇEV	Futbol Takımı
C	Okul	Futbol Takımı	AKUT	AÇEV
D	AKUT	Futbol Takımı	AÇEV	Okul

18. Bazı bakanlıklar ve görevleri ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Sağlık Bakanlığı – Gıda maddelerini sağlık açısından denetlemek.
- B) Milli Eğitim Bakanlığı – Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumları açmak.
- C) Dış İşleri Bakanlığı – Nüfus ve vatandaşlık hizmetlerini yürütmek.
- D) Adalet Bakanlığı – Mahkemeleri açmak ve teşkilatlandırmak

19.

Lösemili çocuklara yardım sağlar.

Depremde birçok insanın hayatını kurtarmıştır.

Kimsesiz çocukların yardımını sağlar.

Yukarıdaki arkadaşlarınız bazı sivil toplum kuruluşlarının görevlerinden bahsetmişlerdir.

Buna göre, aşağıdaki sivil toplum kuruluşlarından hangisinin görevinden bahsedilmemiştir?

- A) Milli Eğitim Vakfı
- B) Çocuk Esirgeme Kurumu
- C) Lösemili Çocuklar Sağlık ve Eğitim Vakfı
- D) Arama Kurtarma Derneği

20.

Türkiye’de bir çok vakıf ve dernek erozyonla mücadele etmektedir. TEMA Vakfı da bunlardan biridir.

Aşağıdakilerden hangisi TEMA Vakfı’nın gerçekleştirdiği bir etkinliğin sonucu olamaz?

- A. Ağaçlandırma yapılması
- B. Çölleşme ile mücadelede halkın bilinçlendirilmesi
- C. Doğal varlıkları ve çevreyi koruyan varlıklarla iş birliği yapılması
- D. Ülkede iç huzuru sağlama için insanlar arasında dayanışmayı artırması.

21.

Bir çocuk değişir, Türkiye değişir.

Yukarıda logosu verilen sivil toplum kuruluşu ile aşağıdakilerden hangisi aynı alanda çalışır?

- A. AKUT
- B. KADER
- C. AÇEV
- D. TEMA

22.

Aşağıdaki öğrencilerden hangisi öğretmenine yanlış örnek vermiştir?

A.

B.

C.

D.

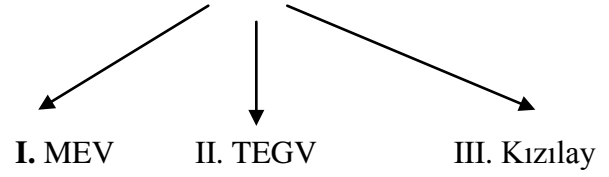
23.

Verilen sivil toplum kuruluşu ile aşağıdakilerden hangisi ilişkilendirilemez?

- A. Çevrenin korunması
- B. Nesli tükenen hayvanların korunması
- C. Canlı türlerinin korunması
- D. Afetzedelere yardım

24. “Bir ulusun gerçek kurtuluşu ancak eğitimle olur.” ATATÜRK

Atatürk'ün yukarıdaki sözü eşleştirildiği sivil toplum kuruluşlarından hangisi ya da hangilerinin amaçlarıyla ilişkilidir?

- A. Yalnız I
- B. I ve II
- C. II ve III
- D. I,II ve III

25. Ülkemiz bulunduğu konumdan dolayı her zaman başka devletlerin ilgisini çekmiştir. Bu nedenle ülkemizin iç ve dış güvenliğini sağlamak devletin bütünlüğünü korumak gereklidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu doğrultuda hizmet veren bir kurumdur?

- A. Türk Silahlı Kuvvetleri
- B. Emniyet Genel Müdürlüğü
- C. Arama Kurtarma Timi
- D. Yeşilay

26.

<i>Resmi kurum</i>	<i>Sivil toplum kuruluşu</i>
<i>1. Görev bilinciyle hareket eder.</i>	<i>1. Gönüllülük esasına dayanır.</i>
<i>2. Yaptıkları hizmet karşılığında maaş alırlar.</i>	<i>2. Çalışanlar para almaz.</i>
<i>3. Ast-Üst ilişkisi vardır.</i>	<i>3. Dayanışma ve paylaşım söz konusudur.</i>
<i>4. Göreve alınmak için belli şartlar aranmaz.</i>	<i>4. Belli yaş grubu ve meslekten insanlar çalışır.</i>

Resmi kurumlarla sivil toplum kuruluşları arasındaki farkların verildiği yukarıdaki tabloda hangi satırdaki bilgi yanlıştır?

- A.1 B.2 C. 3 D.4

27.

Kerem öğretmenin sorusuna aşağıdaki cevaplardan hangisini vermemelidir?

- A. Üyeleri gönüllülerden oluşur.
 B. İlgi duyan herkes üye olabilir.
 C. Toplum yararına çalışırlar.
 D. Üyeler hizmetlerine karşılık para alırlar.

28. Aşağıdakilerden hangisi toplumun temel ihtiyaçlarından olan güvenlik ihtiyacımızı karşılamak üzere kurulan kurumlardan değildir?

- A. Eğitim Gönüllüleri Vakfı
 B. Silahlı Kuvvetler
 C. Polis Teşkilatı
 D. Özel Güvenlik Kuruluşları

29. Aşağıdakilerden hangisi bir sivil toplum kuruluşunun faaliyetleri arasında olamaz?

- A. Yasa çıkarmak
 B. Kamuoyu oluşturmak
 C. Toplantılar düzenlemek
 D. Yardım etmek

Başarılar Dilerim.

EK-5 BAŞARI TESTİ GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI SONUÇLARI

Item	Key	Number Correct	Item Diff.	Disc. Index	# Correct in High Grp	# Correct in Low Grp	Point Biser.	Adj. Pt Bis
Item 01	(3)#	80	0.59	-0.01	24 (0.59)	25 (0.60)	0.02	-0.07
Item 02	(2)	114	0.84	0.33	40 (0.98)	27 (0.64)	0.40	0.34
Item 03	(3)	94	0.69	0.50	38 (0.93)	18 (0.43)	0.45	0.37
Item 04	(4)	74	0.54	0.42	29 (0.71)	12 (0.29)	0.41	0.33
Item 05	(2)	101	0.74	0.45	38 (0.93)	20 (0.48)	0.44	0.37
Item 06	(2)#	43	0.32	0.06	16 (0.39)	14 (0.33)	0.08	-0.01
Item 07	(1)#	63	0.46	0.50	33 (0.80)	13 (0.31)	0.29	0.20
Item 08	(3)#	84	0.62	0.23	30 (0.73)	21 (0.50)	0.21	0.12
Item 09	(2)	111	0.82	0.24	38 (0.93)	29 (0.69)	0.29	0.22
Item 10	(3)	117	0.86	0.26	40 (0.98)	30 (0.71)	0.39	0.34
Item 11	(3)	81	0.60	0.40	34 (0.83)	18 (0.43)	0.35	0.26
Item 12	(1)	109	0.80	0.40	39 (0.95)	23 (0.55)	0.52	0.46
Item 13	(1)#	47	0.35	-0.02	12 (0.29)	13 (0.31)	0.00	-0.09
Item 14	(3)	58	0.43	0.49	26 (0.63)	6 (0.14)	0.40	0.32
Item 15	(3)#	82	0.60	0.28	30 (0.73)	19 (0.45)	0.25	0.16
Item 16	(3)	110	0.81	0.45	40 (0.98)	22 (0.52)	0.48	0.42
Item 17	(3)	93	0.68	0.48	40 (0.98)	21 (0.50)	0.42	0.34
Item 18	(3)	73	0.54	0.52	31 (0.76)	10 (0.24)	0.46	0.38
Item 19	(1)	102	0.75	0.55	40 (0.98)	18 (0.43)	0.57	0.51
Item 20	(4)	97	0.71	0.50	40 (0.98)	20 (0.48)	0.47	0.40
Item 21	(3)	92	0.68	0.59	39 (0.95)	15 (0.36)	0.58	0.51
Item 22	(4)	78	0.57	0.45	29 (0.71)	11 (0.26)	0.39	0.30
Item 23	(4)	53	0.39	0.47	25 (0.61)	6 (0.14)	0.37	0.29
Item 24	(2)	86	0.63	0.50	38 (0.93)	18 (0.43)	0.50	0.43
Item 25	(1)	76	0.56	0.40	30 (0.73)	14 (0.33)	0.33	0.24
Item 26	(4)	67	0.49	0.88	39 (0.95)	3 (0.07)	0.67	0.61
Item 27	(4)	78	0.57	0.76	39 (0.95)	8 (0.19)	0.59	0.52
Item 28	(1)	91	0.67	0.59	39 (0.95)	15 (0.36)	0.51	0.44
Item 29	(1)	95	0.70	0.59	40 (0.98)	16 (0.38)	0.54	0.48

=====

marks potential problems (p<0.2 or p>0.9, D<0.2, pbis<0.2, adjpbis<0.2)

These results have been sorted by item number

=====

Number of Items Excluded = 0

Number of Items Analyzed = 29

Mean Item Difficulty = 0.621

Mean Item Discrimination = 0.423

Mean Point Biserial = 0.393

Mean Adj. Point Biserial = 0.317

KR20 (Alpha) = 0.800

KR21 = 0.778

SEM (from KR20) = 2.340

Potential Problem Items = 6

High Grp Min Score (n=41) = 22.000

Low Grp Max Score (n=42) = 15.000

EK: 6**Ön Deneme Testi Madde İstatistikleri**

Madde No	Güçlük İndeksi P _j	Ayırıcılık İndeksi	Madde No	Güçlük İndeksi P _j	Ayırıcılık İndeksi
1	0.59	-0.01*	21	0.68	0.59
2	0.84	0.33	22	0.57	0.45
3	0.69	0.50	23	0.39	0.47
4	0.54	0.42	24	0.63	0.50
5	0.74	0.45	25	0.56	0.40
6	0.32	0.06*	26	0.49	0.88
7	0.46	0.50*	27	0.57	0.76
8	0.62	0.23**	28	0.67	0.59
9	0.82	0.24	29	0.70	0.59
10	0.86	0.26			
11	0.60	0.40			
12	0.80	0.40			
13	0.35	-0.02*			
14	0.43	0.49			
15	0.60	0.28*			
16	0.81	0.45			
17	0.68	0.48			
18	0.54	0.52			
19	0.75	0.55			
20	0.71	0.50			
					Alpha = 0.80

* Nihai testte alınmayan maddeler

**Düzeltilip nihai teste alınan maddeler

EK-7 BELİRTKE TABLOSU SON

5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi “Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler” Öğrenme Alanı Toplum İçin Çalışanlar Ünitesi Belirtke Tablosu

BİLGİ BOYUTU	BİLİŞSEL SÜREÇ BOYUTU										
		Hatırlama	Anlama					Uygulama	Analiz Etme	Değerlendirme	Yaratma
	KAZANIMLAR	Sivil toplum kuruluşu çalışmalarının yasal olduğunu bilir(Ara Disiplin).	Toplumsal temel ihtiyaçlarıyla bu ihtiyaçlara hizmet eden kurumları ilişkilendirir.	Sivil toplum kuruluşlarını etkinlik alanlarına göre sınıflandırır.	Bireylerin rolleri açısından sivil toplum kuruluşlarını resmi kurum ve kuruluşlarla karşılaştırır.	Yakın çevresindeki sivil toplum örgütlerinin faaliyetlerinin farkında olur(Ara Disiplin).	Sivil toplum kavramının önemini kavrar (Ara Disiplin).			Sivil toplum kuruluşlarının etkinliklerinin sonuçlarını değerlendirir.	Kurumların insan yaşamındaki yeri konusunda görüş oluşturur.
Olgusal Bilgi		X									
Kavramsal Bilgi			X (1,2,3,7,13,19,20,23)	X 4,5,6, 16,17,18	X (8,12,21,22,24)		X				X
İşlemsel Bilgi									X	X (9,10,11,14,15)	X (25)
Biliş Ötesi Bilgi						X					

EK-8 BAŞARI TESTİ SON

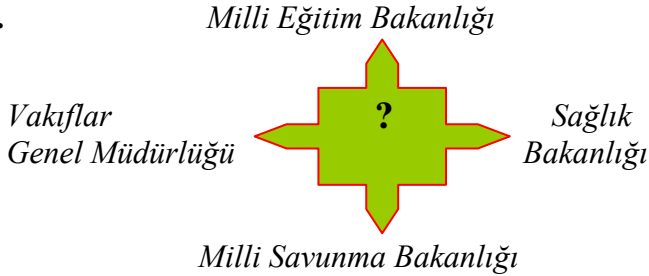
1.

- I. Ağaçlandırma,park ve yeşil alanlara ilişkin hizmetler*
- II. İmar,su ve kanalizasyon gibi kentsel altyapı hizmetleri*
- III.Şehir içi ulaşım hizmetleri*
- IV. Kültür ve sanat hizmetleri*

Yukarıdaki görevleri yapması bakımından, aşağıdaki kurumlardan hangisi ile eşleştirebiliriz?

- A) Hastane
- B) Belediye
- C) Kaymakamlık
- D)Sosyal Güvenlik Kurumu

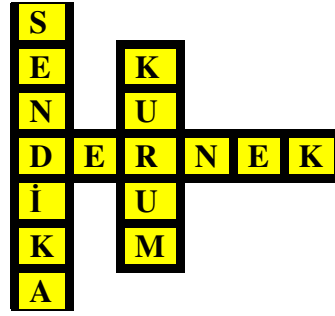
2.

Yukarıdaki kavram haritasında (?) ile belirlenen boşluğa aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

- A) Sağlık Kuruluşları
- B) Sivil toplum kuruluşları
- C) Resmi Kurumlar
- D) Eğitim kurumları

3.

Yukarıda bir bulmacadan alınmış kesit verilmiştir.

Buna göre, bulmacada aşağıdaki hangi sorunun cevabı yoktur?

- A) İşçilerin haklarını korumak için kurulan kuruluşların adı nedir?
- B) Belirli bir hizmeti karşılamak amacıyla kanunlarla kurulan sürekli kuruluşa ne ad verilir?
- C) Gönüllü olarak bir araya gelmiş kişilerden oluşan kuruluşun genel adı nedir?
- D) Yurdumuzda sanayinin gelişmesi için kurulan kuruluşlara ne ad verilir

4.

Ahmet

Anneciğim, bazı arkadaşlarım sigara içiyor, çok üzülüyorum!

Anne

Ahmetciğim, amacı sigara, alkol ve uyuşturucu madde kullanımını eğitim yoluyla engellemek olan bir kurumumuz var, ben onlara ulaşacağım, arkadaşlarına yardım edeceklerdir.

Ahmet'in annesinin bahsettiği kurumu aşağıdakilerden hangisi ile eşleyebiliriz?

- A) Türkiye Kızılay Derneği
- B) Türkiye Yeşilay Derneği
- C) Türk Eğitim Vakfı
- D) Tema Vakfı

5. Aşağıdaki sivil toplum kuruluşlarından hangisinin hizmet alanı diğerlerinden farklıdır?

- A) Türk Kalp Vakfı
- B) Lösemili Çocuklar Sağlık ve Eğitim Vakfı
- C) MEV (Milli Eğitim Vakfı)
- D) Sigarayla Savaşanlar Derneği

6.

Farklı becerilere sahip çocukların kendisini ve yeteneklerini keşfetmesine yardımcı olur.

Yukarıdaki açıklamayı STK-amaç sınıflaması yapmak istersek aşağıdaki hangi STK ile eşleşir?

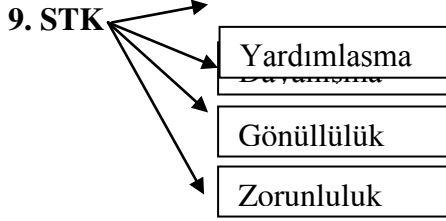
- A) AKUT
- B) Eğitim Gönüllüleri Vakfı
- C) TEMA
- D) Türkiye Kızılay Derneği

7. Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

- A) Öğrenme - Hastane
- B) Sağlık- TSK
- C) Güvenlik - Polis
- D) Beslenme - Okul

8. Aşağıdakilerden hangisi sivil toplum kuruluşlarının özelliklerinden değildir?

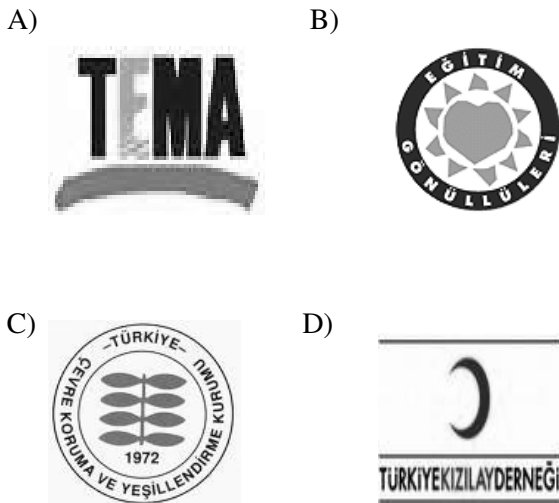
- A) Gönüllü bireylerden oluşması
- B) Yardım amaçlı kuruluşlar olması
- C) Devlet kurumlarının yerini alması
- D) İnsanların hak ve hürriyetlerini korumaları

Yukarıda verilen Sivil Toplum Kuruluşları ve amaçları eşleştirmelerinden hangisi doğru olmaz?

- A) Zorunluluk B) Yardımlaşma
C) Gönüllülük D) Dayanışma

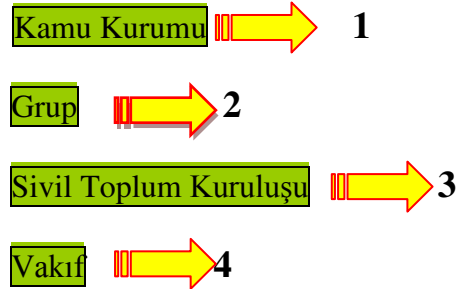
10. Vakfımızın var oluş nedeni, doğal kaynakların ve kültürel mirasın korunmasına katkıda bulunmaktır.” diyen sivil toplum kuruluşunu aşağıdakilerden hangisi ile eşleştirebiliriz?

Yukarıdaki logoları verilen sivil toplum kuruluşlarından hangisi erozyonla mücadele ederek ülkemizdeki toprakların korunması için faaliyette bulunur?

- A) I B) II C) III D) IV

12.

Yukarıdaki kavramlara ait örnek kurumlar aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	1	2	3	4
A	AÇEV	Okul	Futbol Takımı	AKUT
B	Okul	AKUT	AÇEV	Futbol Takımı
C	Okul	Futbol Takımı	AKUT	AÇEV
D	AKUT	Futbol Takımı	AÇEV	Okul

13. Bazı bakanlıklar ve görevleri ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Sağlık Bakanlığı – Gıda maddelerini sağlık açısından denetlemek.
- B) Milli Eğitim Bakanlığı – Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumları açmak.
- C) Dış İşleri Bakanlığı – Nüfus ve vatandaşlık hizmetlerini yürütmek.
- D) Adalet Bakanlığı – Mahkemeleri açmak ve teşkilatlandırmak

14.

Lösemili çocuklara yardım sağlar.

Depremde birçok insanın hayatını kurtarmıştır.

Kimsesiz çocukların yardımına koşar.

Yukarıdaki arkadaşlarınız bazı sivil toplum kuruluşlarının görevlerinden bahsetmişlerdir.

Buna göre, aşağıdaki sivil toplum kuruluşlarından hangisinin görevinden bahsedilmemiştir?

- A) Milli Eğitim Vakfı
- B) Çocuk Esirgeme Kurumu
- C) Lösemili Çocuklar Sağlık ve Eğitim Vakfı
- D) Arama Kurtarma Derneği

15.

Türkiye’de bir çok vakıf ve dernek erozyonla mücadele etmektedir. TEMA Vakfı da bunlardan biridir.

Aşağıdakilerden hangisi TEMA Vakfı’nın gerçekleştirdiği bir etkinliğin sonucu olamaz?

- A. Ağaçlandırma yapılması
- B. Çölleşme ile mücadelede halkın bilinçlendirilmesi
- C. Doğal varlıkları ve çevreyi koruyan varlıklarla iş birliği yapılması
- D. Ülkede iç huzuru sağlaması için insanlar arasında dayanışmayı artırması.

16.

Bir çocuk değişir, Türkiye değişir.

Yukarıda logosu verilen sivil toplum kuruluşu ile aşağıdakilerden hangisi aynı alanda çalışır?

- A. AKUT
- B. KADER
- C. AÇEV
- D. TEMA

17.

Aşağıdaki öğrencilerden hangisi öğretmenine yanlış örnek vermiştir?

A.

B.

C.

D.

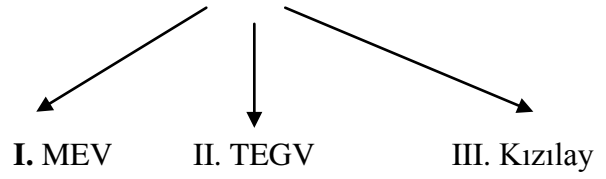
18.

Verilen sivil toplum kuruluşu ile aşağıdakilerden hangisi ilişkilendirilemez?

- A. Çevrenin korunması
- B. Nesli tükenen hayvanların korunması
- C. Canlı türlerinin korunması
- D. Afetzedelere yardım

19. “Bir ulusun gerçek kurtuluşu ancak eğitimle olur.” ATATÜRK

Atatürk'ün yukarıdaki sözü eşleştirildiği sivil toplum kuruluşlarından hangisi ya da hangilerinin amaçlarıyla ilişkilidir?

- A. Yalnız I
- B. I ve II
- C. II ve III
- D. I,II ve III

20. Ülkemiz bulunduğu konumdan dolayı her zaman başka devletlerin ilgisini çekmiştir. Bu nedenle ülkemizin iç ve dış güvenliğini sağlamak devletin bütünlüğünü korumak gereklidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu doğrultuda hizmet veren bir kurumdur?

- A. Türk Silahlı Kuvvetleri
- B. Emniyet Genel Müdürlüğü
- C. Arama Kurtarma Timi
- D. Yeşilay

21.

<i>Resmi kurum</i>	<i>Sivil toplum kuruluşu</i>
<i>1. Görev bilinciyle hareket eder.</i>	<i>1. Gönüllülük esasına dayanır.</i>
<i>2. Yaptıkları hizmet karşılığında maaş alırlar.</i>	<i>2. Çalışanlar para almaz.</i>
<i>3. Ast-Üst ilişkisi vardır.</i>	<i>3. Dayanışma ve paylaşım söz konusudur.</i>
<i>4. Göreve alınmak için belli şartlar aranmaz.</i>	<i>4. Belli yaş grubu ve meslekten insanlar çalışır.</i>

Resmi kurumlarla sivil toplum kuruluşları arasındaki farkların verildiği yukarıdaki tabloda hangi satırdaki bilgi yanlıştır?

- A.1 B.2 C. 3 D.4

22.

Kerem öğretmenin sorusuna aşağıdaki cevaplardan hangisini vermemelidir?

- A. Üyeleri gönüllülerden oluşur.
 B. İlgi duyan herkes üye olabilir.
 C. Toplum yararına çalışırlar.
 D. Üyeler hizmetlerine karşılık para alırlar.

23. Aşağıdakilerden hangisi toplumun temel ihtiyaçlarından olan güvenlik ihtiyacımızı karşılamak üzere kurulan kurumlardan değildir?

- A. Eğitim Gönüllüleri Vakfı
 B. Silahlı Kuvvetler
 C. Polis Teşkilatı
 D. Özel Güvenlik Kuruluşları

24. Aşağıdakilerden hangisi bir sivil toplum kuruluşunun faaliyetleri arasında olamaz?

- A. Yasa çıkarmak
- B. Kamuoyu oluşturmak
- C. Toplantılar düzenlemek
- D. Yardım etmek

25. Kurumların insan yaşamındaki yeri konusundaki görüşlerinizi anlattığınız bir kompozisyon ya da şiir yazınız.

Başarılar Dilerim.

EK-9 DERS PLANLARI

DERS PLANI 1

Dersin Adı: Sosyal Bilgiler

Sınıf: 5

Öğrenme Alanı: Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler

Belirlenen Tema Adı: Toplum İçin Çalışanlar

Öğrenci Kazanımı: Toplumun temel ihtiyaçlarıyla bu ihtiyaçlara hizmet eden kurumları ilişkilendirir.

Ara Disiplin Kazanımları: Sivil toplum kavramının önemini kavrar.
Sivil toplum örgütlerinin çalışmalarının yasal olduğunu bilir.
Yakın çevresindeki sivil toplum örgütlerinin faaliyetlerinin farkında olur.

Önerilen Süre: 2 ders saati

Öğrenme-Öğretme-Yöntem ve Teknikleri:
Soru-Cevap, Örnek olay, tartışma, Empati kurma

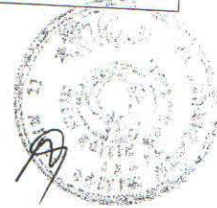
Genel Çerçeve: Bu kazanımda öğrencilere, kurumların sosyal yaşamımız içindeki yeri ve önemi kavratılacaktır. Kurumların ihtiyaçtan doğduğu, bunların zorunlu ve sosyal ihtiyaçlar olduğu fark ettirilecektir. Zorunlu ihtiyaçlarımızdan barınma ve beslenme ile ilgili çalışma yapılırken sosyal yaşamdan doğan ihtiyaçlardan olan eğitim de ele alınacaktır.

Öğrenme-Öğretme Süreçleri

- 1- Öğrenciler 5 kişilik gruplara ayrılır.
- 2- Öğrencilere ön bilgilerini yoklamak amacıyla aşağıdaki sorular sorulur ve cevaplar tartışılır.
Temel ihtiyaçlarımız nelerdir?
Toplumun temel ihtiyaçlarını giderecek kurumlar neler olabilir?
Kurum ve sivil toplum kuruluşu kavramlarının anlamları neler olabilir?
- 3-Önceden öğretmen tarafından hazırlanmış, yakın geçmişte Van ilimizde meydana gelmiş olan depremle ilgili sunu izletilir, gazete haberleri, içlerinde yer alan kurumlara dikkat çekilerek öğrencilerle incelenir.
- 4-17 Ağustos 1999 Marmara depremi ve Van depremine atıfta bulunularak ülkemizin acı tecrübeler yaşadığı, kurumların görevlerini yapmaları ve insanların dayanışmaları sayesinde bu felaketin üstesinden gelindiği anlatılır.
- 5-Eğer siz depremi yaşayan insanların yerinde olsaydınız, deprem sonrası en çok neye ya da nelere ihtiyaç duyardınız? Sorusu sorularak öğrencilerin empati yoluyla başta barınma, sağlık, eğitim, güvenlik, beslenme gibi sorunlar yaşadığı sezdirilir.
- 6-Bu gibi felaketlerde insanlara yardım eden kurumlar nelerdir? sorusu sorulup cevaplar alındıktan sonra toplumca yaşanan felaketler ve bunlarla ilgilenen sivil ve resmi kuruluşları içeren gazete haberleri haber tahtasına asılır.
- 7-Haberler aracılığıyla Kızılay'ın devlet destekli bir kuruluş olduğu vurgulanır.

Sonraki Derse Hazırlık:

Türkiye'de faaliyet gösteren devlet kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile ilgili her grubun haber araştırması yapması ve haber defterlerine yapıştırılması istenir.

DERS PLANI 2

Dersin Adı: Sosyal Bilgiler

Sınıf: 5

Öğrenme Alanı: Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler

Belirlenen Tema Adı: Toplum İçin Çalışanlar

Öğrenci Kazanımı: Kurumların insan yaşamındaki yeri konusunda görüş oluşturur.

Ara Disiplin Kazanımları: Sivil toplum kavramının önemini kavrar.
Sivil toplum örgütlerinin çalışmalarının yasal olduğunu bilir.
Yakın çevresindeki sivil toplum örgütlerinin faaliyetlerinin farkında olur.

Önerilen Süre: 3 ders saati

Öğrenme-Öğretme-Yöntem ve Teknikleri:

Soru-cevap, tartışma, anlatım

Genel Çerçeve: Bu kazanımda sosyal yaşamdan doğan ihtiyaçları karşılayan kurumların tanıtılması amaçlanmıştır.

Öğrenme-Öğretme Süreçleri

- 1-Öğrencilere buldukları haberlerden önce sağlık alanıyla ilgili olan haberleri haber bülteni tahtasına yapıştırmaları istenir.
- 2-Sınıf ortamına getirilen haberler sırayla gözden geçirilir ve okunur.
- 3-Sağlıkla ilgili haberlerde en çok hangi kurumun adı geçtiği sorulur.
- 4-Ya hastaneler olmasaydı? Sorusu yöneltilerek olabilecek durumlar tartışılır.
- 5-Okunan haberlerden de yola çıkarak Sağlık Bakanlığına bağlı hastane, dispanser, sağlık ocaklarının ve polikliniklerin olduğundan bahsedilir.
- 6-Araştırmacı tarafından hazırlanıp getirilen yakın geçmişte Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde yapılan yüz nakli haberi izletilir, gazete haberleri okutulur ve sağlık alanında hizmet veren kurumların sadece Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastane, dispanser, sağlık ocakları ve poliklinikler olmadığı üniversite hastaneleri ve özel hastanelerinde bu alanda önemli hizmetler verdiği vurgulanır.
- 7-Sağlık alanında çeşitli dernek ve vakıfların yaptığı çalışmalarla ilgili haberlere bakılır ve sivil toplum kuruluşu kavramına giriş yapılır.
- 8-Aynı süreç ulaşım, eğitim ve güvenlik alanlarında da uygulanır.
- 9-Çalışma yaprağı 1 ve 2 yaptırılır.
- 9-Kazanımın sonunda, toplumun bütün ihtiyaçlarına devlet kurumları her zaman yetişebilir mi? sorusu yöneltilir ve sonraki derse hazırlık yapacakları araştırma konusu verilir.

Sonraki Derse Hazırlık:

Türkiye'de faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ile ilgili her grubun haber araştırması yapması istenir.

DERS PLANI 3

Dersin Adı: Sosyal Bilgiler

Sınıf: 5

Öğrenme Alanı: Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler

Belirlenen Tema Adı: Toplum İçin Çalışanlar

Öğrenci Kazanımı: Sivil toplum kuruluşlarını etkinlik alanlarına göre sınıflandırır.

Ara Disiplin Kazanımları: Sivil toplum kavramının önemini kavrar.
Sivil toplum örgütlerinin çalışmalarının yasal olduğunu bilir.
Yakın çevresindeki sivil toplum örgütlerinin faaliyetlerinin farkında olur.

Önerilen Süre: 2 ders saati

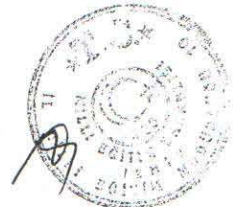
Öğrenme-Öğretme-Yöntem ve Teknikleri:

Beyin Uyumlu Öğrenme yaklaşımına dayalı öğretim yöntem ve teknikleri

Genel Çerçeve: Bu kazanımda demokratik toplum yaratmanın, geliştirmenin ve sürdürmenin sadece devlet kurumlarının iyi işlemesi ile olamayacağı, katılımcı bir toplumsal bilinç oluşturularak sivil toplum kuruluşlarının güçlendirilmesinin gereği belirtilecektir. Sivil toplum kuruluşlarının "gönüllülük" esasına göre üstlendikleri görevlerin, devlet kurumlarını destekleyici ve görevleri yerine getirmede itici güç olarak etkileyici özelliklerine değinilecektir. Kazanım sonunda öğrenci, çevresindeki sivil toplum kuruluşlarının etkinlik alanlarını belirleyerek sınıflayabilecektir.

Öğrenme-Öğretme Süreçleri

- 1- Öğrencilerin hazırlıklı gelip-gelmediğiyle ilgili aşağıdaki sorular sorulur ve cevaplar tartışılır.
Sivil toplum kuruluşu nedir?
Hangi sivil toplum kuruluşlarını biliyorsunuz?
 - 2- Türkiye'deki Sivil Toplum Kuruluşlarıyla ilgili bir sunum yapılır. Öğrencilerin ön bilgilerinin kullanılmasına uygun olarak geliştirilen bilmece (Çalışma Yaprağı...) öğrencilere sorularak, eğlenceli bir öğrenme ortamı sağlanır.
 - 3- Hayali bir probleme çözüm getirebilecek bir sivil toplum kuruluşu planlamaları istenir (Her grubun farklı ihtiyaç alanlarında sivil toplum kuruluşu planlamaları teşvik edilir)
 - 4-Grupların çalışmaları canlandırma ile sınıfa sunulur.
 - 5-TEMA, ÇEKÜL, ÇYDD, TEGV gibi vakıf ve derneklerle ilgili getirilen afiş, broşür ve haberler dağıtılır incelenir ve panolara asılır.
 - 6-Bu sivil toplum kuruluşları ile ilgili kendilerinin bir afiş yada etkinlik hazırlamaları istenir.
- Sonraki Derse Hazırlık:**
Sivil toplum kuruluşlarının gazetelerde haber olarak nasıl yer aldığının araştırılması istenir. Her grubun gazete örnekleri getirmesi istenir. Resmi kurumda çalışan ve sivil toplum kuruluşunda görev alan birine merak ettikleri her şeyi soracakları sorular hazırlamaları istenir.

DERS PLANI 4**Dersin Adı:** Sosyal Bilgiler**Sınıf:** 5**Öğrenme Alanı:** Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler**Belirlenen Tema Adı:** Toplum İçin Çalışanlar**Öğrenci Kazanımı:** Sivil toplum kuruluşlarının etkinliklerinin sonuçlarını değerlendirir.

Ara Disiplin Kazanımları: Sivil toplum kavramının önemini kavrar.
Sivil toplum örgütlerinin çalışmalarının yasal olduğunu bilir.
Yakın çevresindeki sivil toplum örgütlerinin faaliyetlerinin farkında olur.

Önerilen Süre: 3 ders saati**Öğrenme-Öğretme-Yöntem ve Teknikleri:**
Soru-Cevap, tartışma, anlatım, kaynak kişi

Genel Çerçeve: Bu kazanımda sivil toplum kuruluşlarının kuruluşu, bir toplumsal probleme dikkat çekmek ve insanların o konuya ilgisini sağlamak hedeflenmiştir. Özellikle öğrencilerin hayali sivil toplum kuruluşunun aşamaları ve bir olaya müdahalelerinin gazete haberi yapılması bu kazanımın kazandırılmasında önemli bir etken olmuştur.

Öğrenme-Öğretme Süreçleri

- 1- Getirilen gazete haberleri gruplarca incelenir.
 - 2- Resmi bir kurumda çalışan ve sınıfa getirilen kaynak kişiden yaptıkları çalışmalar ve çalışma koşulları ile ilgili bilgileri anlatması istenir.
 - 3- Öğrencilerin önceden hazırlamış oldukları sorular kaynak kişiye sorulur.
 - 4- Bir sivil toplum kuruluşunda görev alan ve sınıfa davet edilen kaynak kişiye de çalışma alanları ve yaptıkları etkinlikler anlatılır.
 - 5- Öğrencilerin önceden hazırladıkları sorular kaynak kişiye yöneltilir. Cevaplar alınır.
 - 6- "Gönüllülük" kavramı üzerinde durularak gelişmiş toplumlarda pek çok işin gönüllülerce yapıldığı belirtilir.
 - 7- Cumhuriyetin kuruluşunda halkımızın da gönüllü olarak görev aldığı ve doğal afetlerde gönüllü olarak çalışmalara katılmanın Türk kültürünün önemli bir ögesi olduğu sezdirilir.
- Sonraki Derse Hazırlık:**
Sivil toplum kuruluşlarının etkinlik alanlarının neler olduğunun araştırılması istenir.

DERS PLANI 5

Dersin Adı: Sosyal Bilgiler

Sınıf: 5

Öğrenme Alanı: Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler

Belirlenen Tema Adı: Toplum İçin Çalışanlar

Öğrenci Kazanımı: Bireylerin rolleri açısından sivil toplum kuruluşlarını resmi kurum ve kuruluşlarla karşılaştırır.

Ara Disiplin Kazanımları: Sivil toplum kavramının önemini kavrar.

Sivil toplum örgütlerinin çalışmalarının yasal olduğunu bilir.

Yakın çevresindeki sivil toplum örgütlerinin faaliyetlerinin

farkında olur.

Önerilen Süre: 2 ders saati

Öğrenme-Öğretme-Yöntem ve Teknikleri:

Soru- cevap, tartışma, gezi

Genel Çerçeve: Bu kazanımda aynı amaçla kurulmuş devlet kurumları ile sivil toplum kuruluşlarının etkinliklerini karşılaştırmak üzere, kendi kurdukları hayali sivil toplum kuruluşları ile kendi okullarını karşılaştırmaları sağlanacaktır. Ayrıca, resmi bir kurum görevlerini zorunlu olarak yerine getirirken bir sivil toplum kuruluşunun da benzer etkinlikleri "gönüllü" olarak destekledikleri kavratılacaktır.

Öğrenme-Öğretme Süreçleri

1- Kurdukları sivil toplum kuruluşu ile resmi kurum ve kuruluşlar arasındaki ilişkinin pekiştirilmesi için "Balık Kılçığı" etkinliği yapmaları sağlanır. Bu çalışma için Çalışma yaprağı 3' den yararlanılır.

2- Grupların "sivil toplum kuruluşu" temalı zihin haritası hazırlaması istenir.

3-Konak Belediyesi Ümran Baradan Oyun ve Oyuncak müzesi hakkında bilgi verilir ve müzeye geziye gidilir. Resmi kurumlarla, gönüllü kişilerin ya da derneklerin ortak çalışma yapabilecekleri sezdirilir.

4-Yardımlaşma ve dayanışma ile ilgili içinde atasözlerimizin de bulunduğu afiş hazırlamaları istenir.

5- Konuda geçen kavramların pekişmesi için çalışma yaprağı 4'de örneği yer alan sözcük avı zihin oyunları oynatılarak ünite tamamlanır.

EK-10**ÖĞRENCİLERİN GÜNCEL OLAYLARIN KULLANIMINA İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİNİ ALMAK İÇİN UYGULANACAK ANKET SORU**

Sevgili öğrenci, aşağıdaki anket soruyu dikkatlice okuyarak cevaplayınız.

1.Yaptığımız etkinlikleri de göz önünde bulundurarak Sosyal Bilgiler dersini güncel olaylarla işlemek konusunda ne düşünüyorsunuz? Açıklayınız.